

Ν. 3959/2011 «Προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού»¹
(ΦΕΚ Α' 93/20.04.2011)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Απαγορευμένες συμπράξεις

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια, και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται:

α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής,

β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων,

γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,

δ) στην εφαρμογή στο εμπόριο άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, ιδίως στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής, κατά τρόπο που δυσχεραίνει τη λειτουργία του ανταγωνισμού,

ε) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσόμενων, πρόσθετων παροχών, οι οποίες από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

2. Συμφωνίες και αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων που εμπίπτουν στην παράγραφο 1 και στις οποίες δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 3 είναι αυτοδικαίως άκυρες.

3. Συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές, που εμπίπτουν στην παράγραφο 1, δεν απαγορεύονται, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου,

β) εξασφαλίζουν συγχρόνως στους καταναλωτές εύλογο τμήμα από το όφελος που προκύπτει,

γ) δεν επιβάλλουν στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών και

δ) δεν παρέχουν τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού ή κατάργησης αυτού σε σημαντικό τμήμα της σχετικής αγοράς.

4. Οι Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

---

¹ Κωδικοποίηση Ιανουάριος 2021

(ΣΛΕΕ) σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών (Κανονισμοί ομαδικής απαλλαγής) εφαρμόζονται αναλόγως για την υπαγωγή στην παράγραφο 3 συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που δεν είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών - μελών κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 2

Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης

1. Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της Ελληνικής Επικράτειας.
2. Η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευση μπορεί να συνίσταται ιδίως:
  - α) στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη εύλογων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
  - β) στον περιορισμό της παραγωγής, της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης με ζημία των καταναλωτών,
  - γ) στην εφαρμογή στο εμπόριο άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, ιδίως στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής, με αποτέλεσμα να περιέρχονται ορισμένες επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
  - δ) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσόμενων, πρόσθετων παροχών, οι οποίες από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Άρθρο 3

1. Συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες εμπίπτουν στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 απαγορεύονται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης
2. Συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες εμπίπτουν στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 και πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 δεν απαγορεύονται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης.
3. Η κατά το άρθρο 2 καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης απαγορεύεται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης.

Άρθρο 4

Βάρος απόδειξης

Κατά τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 καθένας φέρει το βάρος απόδειξης των ισχυρισμών του.

Άρθρο 5

Συγκέντρωση επιχειρήσεων

1. Η συγκέντρωση επιχειρήσεων δεν εμπίπτει καθ' εαυτή στις απαγορεύσεις των άρθρων 1 και 2.
2. Συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από:
  - α) τη συγχώνευση με οποιονδήποτε τρόπο δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων ή
  - β) την απόκτηση, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.
3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από:
  - α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης,
  - β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.
4. Ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, τα οποία:
  - α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή
  - β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές.
5. Η δημιουργία κοινής επιχείρησης που εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής ενότητας αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του παρόντος άρθρου.
6. Δεν θεωρείται ότι πραγματοποιείται συγκέντρωση όταν:
  - α) Πιστωτικοί οργανισμοί ή άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί ή ασφαλιστικές εταιρίες, στις συνήθεις δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνεται η εμπορία και διαπραγμάτευση τίτλων για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, αποκτούν προσωρινά τίτλους μίας επιχείρησης με σκοπό την περαιτέρω διάθεση τους, εφόσον δεν ασκούν τα δικαιώματα ψήφου που παρέχουν οι αποκτώμενοι τίτλοι με σκοπό να επηρεάσουν την ανταγωνιστική συμπεριφορά της επιχείρησης αυτής ή εφόσον ασκούν τα δικαιώματα ψήφου με μοναδικό σκοπό να προετοιμάσουν τη διάθεση του συνόλου ή μέρους της επιχείρησης αυτής ή των περιουσιακών στοιχείων της ή τη διάθεση αυτών των τίτλων, και εφόσον η διάθεση αυτή πραγματοποιείται μέσα σε ένα έτος από την ημερομηνία απόκτησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρονικό διάστημα, που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες, από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατόπιν αιτήσεως, εφόσον οι εν λόγω οργανισμοί ή εταιρίες αποδεικνύουν ότι δεν ήταν εύλογα δυνατή η εμπρόθεσμη διάθεση τους.

β) Τον έλεγχο ασκεί πρόσωπο οριζόμενο δυνάμει της νομοθεσίας σχετικά με την εκκαθάριση, την πτώχευση, την παύση πληρωμών, τον πτωχευτικό συμβιβασμό ή άλλη ανάλογη διαδικασία.

γ) Οι πράξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 πραγματοποιούνται από εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, υπό τον όρο ότι τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από τις κατεχόμενες συμμετοχές ασκούνται ιδίως με το διορισμό των μελών του διευθυντικού και του εποπτικού οργάνου των επιχειρήσεων, στις οποίες έχουν συμμετοχή, μόνο για τη διασφάλιση της ακεραίας αξίας των σχετικών επενδύσεων και όχι για τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων αυτών σε θέματα ανταγωνισμού.

Άρθρο 6

Προηγούμενη γνωστοποίηση συγκεντρώσεων επιχειρήσεων

1. Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά.

2. Η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Υποχρεούνται σε γνωστοποίηση:

α) όταν οι συγκεντρώσεις συνίστανται σε συγχώνευση κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή σε απόκτηση κοινού ελέγχου κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, από κοινού οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις πράξεις αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το πρόσωπο ή η επιχείρηση που αποκτά τον έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

4. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση κατά την παράγραφο 3 πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, το πλήθος των επηρεαζόμενων αγορών και το επίπεδο του ανταγωνισμού σε αυτές, καθώς και η εκτιμώμενη επίδραση της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό.

5. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της γνωστοποίησης και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό με αυτή θέμα.

6. Οι υπόχρεοι σε γνωστοποίηση, αμέσως μετά τη γνωστοποίηση, υποχρεούνται να δημοσιεύσουν τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, πανελλαδικής κυκλοφορίας, με έξοδά τους. Το κείμενο

της δημοσίευσης κοινοποιείται αμέσως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και δημοσιεύεται στο διαδικτυακό τόπο που διατηρεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλλει παρατηρήσεις ή να παρέχει στοιχεία επί της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη το εύλογο έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, για διατήρηση του επιχειρηματικού απορρήτου. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της δημοσίευσης και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό με αυτή θέμα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από εισήγηση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορεί να τροποποιούνται τα κατώτατα όρια και τα κριτήρια που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Η εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία τα οποία συγκεντρώνει αυτή κάθε τριετία και αφορούν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και την κατάσταση του ανταγωνισμού κατά την προηγούμενη τριετία.

Άρθρο 7

Έλεγχος των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων

1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης.

2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παραγράφου 1, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των συμμετεχουσών στη Συγκέντρωση επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοοικονομική τους ισχύς, οι εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής που έχουν οι προμηθευτές και χρήστες, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών, καθώς και η συμβολή στην τεχνική και οικονομική πρόοδο και στη βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας, υπό τον όρο ότι η συμβολή αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

3. Στο μέτρο που η δημιουργία κοινής επιχείρησης έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, ο συντονισμός αυτός αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 1. Κατά την αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη ιδίως:

α) αν δύο ή περισσότερες μητρικές επιχειρήσεις ασκούν, σε σημαντικό βαθμό, δραστηριότητες στην ίδια αγορά με την κοινή επιχείρηση ή σε αγορά προηγούμενων ή επόμενων σταδίων από αυτήν της κοινής επιχείρησης ή σε παραπλήσια αγορά στενά συνδεδεμένη με την αγορά αυτή, και β) εάν ο συντονισμός, ο οποίος απορρέει ευθέως από τη

δημιουργία της κοινής επιχείρησης, παρέχει στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε μεγάλο μέρος των αγορών τους.

Άρθρο 8

Διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων και αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση.

2. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 1, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εκδίδει πράξη, η οποία κοινοποιείται στα πρόσωπα ή στις επιχειρήσεις που έχουν προβεί στη γνωστοποίηση. Η πράξη αυτή δεν περιορίζει την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2.

3. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφαση της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση.

4. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με απόφαση του που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, κινεί τη διαδικασία της πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και ενημερώνει αμελλητί τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις σχετικά με την απόφαση του. Από τη γνωστοποίηση στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις της κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις μπορούν από κοινού να προβαίνουν σε τροποποιήσεις στη συγκέντρωση ή να προτείνουν την ανάληψη δεσμεύσεων, ώστε να μην προκαλούν σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, και να τις κοινοποιούν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

5. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, η υπόθεση εισάγεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε ημερών από την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης.

6. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία εκδίδεται μέσα σε ενενήντα ημέρες από την ημερομηνία κίνησης της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης, απαγορεύεται η συγκέντρωση όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 7 και, στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 5, όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιτρέπει τη συγκέντρωση. Η πάροδος της προθεσμίας των ενενήντα ημερών, χωρίς την έκδοση απορριπτικής απόφασης, θεωρείται ως έγκριση της συγκέντρωσης εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία εκδίδει υποχρεωτικώς τη σχετική διαπιστωτική πράξη.

7. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 6 καλύπτουν και τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι γι' αυτή.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να εγκρίνει συγκέντρωση, με την απόφαση της παραγράφου 6, υπό όρους και προϋποθέσεις που η ίδια επιβάλλει, προκειμένου να

εξασφαλίζεται η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με τις δεσμεύσεις που αυτές έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ούτως ώστε να καταστεί η συγκέντρωση συμβατή με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 και, στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 5, συμβατή με την παράγραφο 3 του άρθρου 1. Οι δεσμεύσεις που προτείνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υποβάλλονται το αργότερο μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από την ημερομηνία εισαγωγής της υπόθεσης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με την κατάθεση της σχετικής εισήγησης κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5². Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποδεχθεί δεσμεύσεις και μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας που τάσσεται για την υποβολή τους. Σ' αυτήν την περίπτωση η προθεσμία των ενενήντα ημερών της παραγράφου 6 μπορεί, με απόφαση της Επιτροπής που κοινοποιείται στις γνωστοποιούμενες επιχειρήσεις, να αυξάνεται σε εκατόν πέντε ημέρες.³ Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με την ίδια απόφαση της να απειλήσει κατά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων πρόστιμο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης αυτών προς τους παραπάνω όρους ή προϋποθέσεις στο πλαίσιο των δεσμεύσεων. Το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Για την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό από τη μη συμμόρφωση. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με απόφαση της να θεωρήσει ότι κατέπεσε το πρόστιμο, εφόσον διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στους όρους ή προϋποθέσεις που επιβλήθηκαν. Σε περίπτωση που οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

9. Η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει προσωρινά μέτρα κατάλληλα για την αποκατάσταση ή τη διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

10. Τα παραπάνω μέτρα λαμβάνονται όταν μια συγκέντρωση:

α) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση της παραγράφου 1 και δεν έχει ακόμα ληφθεί απόφαση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7.

β) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση ενός όρου ή προϋπόθεσης που έχει επιβληθεί στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις με την απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 8.

γ) έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων ή των αποφάσεων που απαγορεύουν την πραγματοποίησή της.

11. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους 3, 4, 5 και 6 μπορούν να παραταθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν συμφωνήσουν οι γνωστοποιούμενες επιχειρήσεις.

β) αν η γνωστοποίηση είναι λανθασμένη ή παραπλανητική, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης.

Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 μπορούν επίσης να παραταθούν αν το έντυπο της γνωστοποίησης δεν έχει συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Με εξαίρεση την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή υποχρεούται εντός επτά εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης να ζητήσει από τις γνωστοποιούμενες επιχειρήσεις τη διόρθωση της αρχικής γνωστοποίησης. Ως χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών στην εν λόγω περίπτωση θεωρείται η ημερομηνία της προσήκουσας γνωστοποίησης.

² Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 19 παρ.1α Ν.4013/2011,ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

³ Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 8 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 19 παρ.1β Ν.4013/2011,ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

12. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 3, 4, 5 και 6 αναστέλλονται κατ' εξαίρεση όταν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών κατά το άρθρο 38 και εφόσον οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις ειδοποιηθούν γι' αυτό μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την παροχή των πληροφοριών. Στην περίπτωση αυτή, ως χρονικό σημείο επανέναρξης των προθεσμιών θεωρείται η ημερομηνία της παροχής από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις των πλήρων και ακριβών πληροφοριών που ζητήθηκαν κατά το άρθρο 38.

13. Αν, με δικαστική απόφαση, ακυρώνεται εν όλω ή εν μέρει η απόφαση που εκδίδεται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επανεξετάζει τη συγκέντρωση υπό το πρίσμα των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά. Τα κοινοποιούντα μέρη υποβάλλουν για το σκοπό αυτόν νέα γνωστοποίηση ή συμπληρωματική της αρχικής, εφόσον η τελευταία έχει καταστεί ελλιπής λόγω αλλαγών που μεσολάβησαν στις συνθήκες της αγοράς ή στα στοιχεία που είχαν δοθεί. Εφόσον δεν υπάρχουν τέτοιου είδους αλλαγές, τα μέρη επιβεβαιώνουν το γεγονός αυτό στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

14. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 6 μπορούν να ανακληθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν η έκδοση τους στηρίχθηκε σε ανακριβή και παραπλανητικά στοιχεία.

β) αν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις παραβούν οποιοδήποτε όρο ή υποχρέωση που καθορίζονται με την απόφαση.

Αν ανακληθεί η απόφαση στις πιο πάνω περιπτώσεις, επιτρέπεται η έκδοση νέας απόφασης, χωρίς την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο αυτό.

Άρθρο 9

Αναστολή πραγματοποίησης της συγκέντρωσης

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3, απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 6 του άρθρου 8. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις συγκεντρώσεις που δεν γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της απαγόρευσης αυτής, επιβάλλεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε όσους υπέχουν την υποχρέωση γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6, πρόστιμο τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, ο αριθμός των επηρεαζόμενων από τη συγκέντρωση σχετικών αγορών και οι συνθήκες του ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές, καθώς και τα εκτιμώμενα αποτελέσματα στον ανταγωνισμό από τη συγκέντρωση.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν αποκλείουν την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς, αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση στο πλαίσιο χρηματιστηριακών συναλλαγών συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6, και υπό τον όρο ότι ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους ή τα ασκεί μόνο για να

διατηρήσει την πλήρη αξία της επένδυσης του και βάσει ειδικής άδειας, η οποία παρέχεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού σύμφωνα με την παράγραφο 3.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Για την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, την απειλή που συνιστά η εν λόγω συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό. Στην απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να τίθενται όροι και υποχρεώσεις για την εξασφάλιση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την αποτροπή καταστάσεων που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε, είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση, μπορεί να ανακληθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 8.

4. Αν η συγκέντρωση έχει ήδη πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων ή των αποφάσεων που απαγορεύουν την πραγματοποίηση της ή έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση ενός όρου ή μιας προϋπόθεσης που συνοδεύει απόφαση που ελήφθη δυνάμει της παραγράφου 8 του άρθρου 8, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 8 ή με χωριστή απόφαση χωρίς τήρηση προθεσμίας:

α) να διατάσσει το διαχωρισμό των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, ιδίως με τη διάλυση της συγχώνευσης ή τη διάθεση όλων των μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού που έχουν αποκτηθεί, ούτως ώστε να επανέλθει η κατάσταση που επικρατούσε πριν από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης,

β) να διατάσσει τη λήψη άλλου κατάλληλου μέτρου για να εξασφαλίζει τη λύση της συγκέντρωσης από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή τη λήψη άλλων μέτρων αποκατάστασης.

Σε βάρος των επιχειρήσεων που δεν συμμορφώνονται με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει πρόστιμο ύψους μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 και επιπλέον πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, για κάθε ημέρα που παρέρχεται χωρίς συμμόρφωση προς την απόφαση.

5. Το κύρος των δικαιοπραξιών που καταρτίζονται κατά παράβαση της παραγράφου 1 εξαρτάται από την απόφαση που εκδίδεται κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2, 3 και 6 του άρθρου 8 ή κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4. Ωστόσο, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ουδόλως θίγουν το κύρος των χρηματιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων γενικώς, περιλαμβανομένων και των τίτλων που είναι μετατρέψιμοι σε άλλους τίτλους, εκτός αν οι αγοραστές ή οι πωλητές γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται κατά παράβαση της παραγράφου 1.

Άρθρο 10

Υπολογισμός του κύκλου εργασιών

1. Ο συνολικός κύκλος εργασιών, που ορίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 6, την παράγραφο 8 του άρθρου 8 και τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 9 περιλαμβάνει τα ποσά που απορρέουν από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών

από τις εν λόγω επιχειρήσεις, κατά περίπτωση στην εθνική ή παγκόσμια αγορά, κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρήσης και αντιστοιχούν στις συνήθεις δραστηριότητες τους, αφού αφαιρεθούν οι νόμιμες εκπτώσεις επί των πωλήσεων, καθώς και ο φόρος προστιθέμενης αξίας και άλλοι φόροι που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών. Στο συνολικό κύκλο εργασιών μίας συμμετέχουσας επιχείρησης δεν περιλαμβάνονται οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των επιχειρήσεων οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 5.

2. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, όταν η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, ασχέτως αν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνονται υπόψη, όσον αφορά τον μεταβιβάζοντα, μόνο ο κύκλος εργασιών που αντιστοιχεί στο μεταβιβαζόμενο μέρος. Ωστόσο, δύο ή περισσότερες πράξεις κατά το προηγούμενο εδάφιο, οι οποίες πραγματοποιούνται σε χρονική περίοδο δύο ετών μεταξύ των ίδιων προσώπων ή επιχειρήσεων, θεωρούνται ως μια μόνο συγκέντρωση, που προκύπτει κατά την ημερομηνία της τελευταίας πράξης.

3. Αντί του κύκλου εργασιών λαμβάνονται υπόψη:

α) Για τα πιστωτικά ιδρύματα και τους λοιπούς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, το συνολικό ποσό των ακόλουθων κατηγοριών εσόδων, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του π.δ. 367/1994 (Α' 200) αφού αφαιρεθούν κατά περίπτωση, ο φόρος προστιθέμενης αξίας και οι άλλοι φόροι που συνδέονται άμεσα με τις εν λόγω παρεχόμενες υπηρεσίες και προϊόντα:

αα) Έσοδα από τόκους και εξομοιούμενα έσοδα,

ββ) Έσοδα από τίτλους:

- έσοδα από μετοχές, μερίδια και άλλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης,

- έσοδα από συμμετοχές,

- έσοδα από μερίδια σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις, γγ) Προμήθειες,

δδ) Καθαρά κέρδη από χρηματοπιστωτικές πράξεις, εε) Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης.

Ο κύκλος εργασιών ενός πιστωτικού ή χρηματοοικονομικού ιδρύματος στην Ελλάδα περιλαμβάνει τα στοιχεία των εσόδων, όπως ορίζονται παραπάνω, τα οποία πραγματοποιεί κατά περίπτωση υποκατάστημα ή τμήμα της επιχείρησης αυτής, εγκατεστημένο στην Ελλάδα.

β) Για τις ασφαλιστικές εταιρείες, η αξία των ακαθάριστων ασφαλιστρών που περιλαμβάνουν όλα τα εισπραχθέντα και προς είσπραξη ποσά, δυνάμει των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που έχουν συναφθεί από αυτές ή για λογαριασμό τους, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστρών που έχουν εκχωρηθεί στους αντασφαλιστές, όπως η αξία αυτή προκύπτει μετά την έκπτωση των φόρων και λοιπών τελών που εισπράττονται βάσει του ποσού των ασφαλιστρών ή του συνολικού μεγέθους του ποσού αυτού. Όσον αφορά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 6, λαμβάνονται υπόψη, αντίστοιχα, τα ακαθάριστα ασφαλιστρα που καταβάλλουν τα πρόσωπα που έχουν κατοικία ή εγκατάσταση στην Ελλάδα.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2, ο κύκλος εργασιών μιας συμμετέχουσας επιχείρησης, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 6, την παράγραφο 8 του άρθρου 8 και το εδάφιο γ' της παραγράφου 1 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9, προκύπτει από το άθροισμα των κύκλων εργασιών των ακόλουθων επιχειρήσεων:

- α) της συμμετέχουσας επιχείρησης,
- β) των επιχειρήσεων, στις οποίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις διαθέτουν άμεσα ή έμμεσα:
- αα) είτε περισσότερο από το 50% του μετοχικού κεφαλαίου ή της εταιρικής περιουσίας,
- ββ) είτε την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου,
- γγ) είτε την εξουσία να διορίζουν ή να παύουν την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης των επιχειρήσεων αυτών,
- δδ) είτε το δικαίωμα να διαχειρίζονται τις υποθέσεις των επιχειρήσεων αυτών.
- γ) των επιχειρήσεων που διαθέτουν σε μια συμμετέχουσα επιχείρηση τα δικαιώματα ή τις δυνατότητες επιρροής που αναφέρονται στην περίπτωση β',
- δ) των επιχειρήσεων, στις οποίες μια επιχείρηση αναφερόμενη στην περίπτωση γ', διαθέτει τα δικαιώματα επιρροής που αναφέρονται στην περίπτωση β',
- ε) των επιχειρήσεων στις οποίες, περισσότερες της μιας επιχειρήσεις από αυτές που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και δ', διαθέτουν από κοινού τα δικαιώματα ή τις δυνατότητες επιρροής που αναφέρονται στην περίπτωση β'.
5. Όταν επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συγκέντρωση διαθέτουν, από κοινού, τα δικαιώματα ή τις δυνατότητες επιρροής που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 4, κατά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 6, την παράγραφο 8 του άρθρου 8 και το εδάφιο γ' της παραγράφου 1 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9:
- α) δεν λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που προκύπτει από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, μεταξύ της κοινής επιχείρησης και καθεμιάς από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή κάθε άλλης επιχείρησης συνδεδεμένης με μία από αυτές, κατά την έννοια των περιπτώσεων β' έως ε' της παραγράφου 4.
- β) λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που προκύπτει από την πώληση προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών μεταξύ της κοινής επιχείρησης και κάθε τρίτης επιχείρησης. Αυτός ο κύκλος εργασιών επιμερίζεται εξίσου στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις.

Άρθρο 11

Κανονιστική παρέμβαση σε κλάδους της οικονομίας

1. Ύστερα από αίτημα του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ή αυτεπάγγελτα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει συγκεκριμένο κλάδο της ελληνικής οικονομίας που υπάγεται στην αρμοδιότητά της και εφόσον διαπιστώσει ότι στον κλάδο αυτόν δεν υπάρχουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού και κρίνει ότι η εφαρμογή των άρθρων 1, 2 και 5 μέχρι 10 δεν επαρκεί για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στο συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, το αργότερο μέσα σε ενενήντα ημέρες από την έναρξη της διαδικασίας κατά το προηγούμενο εδάφιο, οφείλει να δημοσιοποιήσει κατά τη διαδικασία της παραγράφου 2 τις αιτιολογημένες απόψεις της ως προς τη μη ύπαρξη συνθηκών ανταγωνισμού στο συγκεκριμένο υπό εξέταση κλάδο της εθνικής οικονομίας, καθορίζοντας και τις επί μέρους αγορές από τις οποίες αποτελείται ο κλάδος αυτός.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δημοσιοποιεί τις απόψεις της επαρκώς και με πρόσφορο τρόπο και θέτει αυτές και σε δημόσια διαβούλευση. Η επαρκής δημοσιοποίηση των απόψεων εξασφαλίζεται με σχετική περιληπτική ανακοίνωση σε δύο τουλάχιστον οικονομικές εφημερίδες πανελληνίας κυκλοφορίας, καθώς και με πλήρη δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον τριάντα ημέρες.

3. Μετά το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης και εφόσον η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώνει ξανά ότι και μετά τη διενέργεια της διαβούλευσης, στο συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας δεν υπάρχουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού, ανακοινώνει συγκεκριμένα μέτρα τα οποία θεωρεί ότι είναι τα απολύτως αναγκαία, πρόσφορα και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δημοσιοποιεί επαρκώς και με πρόσφορο τρόπο, κατά τη διαδικασία της παραγράφου 2, τις απόψεις της για τα μέτρα που ανακοινώνει κατά την παράγραφο 3 και θέτει αυτές σε δημόσια διαβούλευση. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον τριάντα ημέρες.

5. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, μετά το πέρας της διαβούλευσης κατά την παράγραφο 4 και αφού λάβει υπόψη τα αποτελέσματα αυτής, επιβάλλει, με απόφασή της, η οποία είναι και η μόνη εκτελεστή, τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία θεωρεί ότι είναι τα απολύτως αναγκαία, πρόσφορα και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει ότι η έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού οφείλεται, μεταξύ άλλων, και σε πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, γνωμοδοτεί, κατά το άρθρο 23, για την κατάργηση ή τροποποίηση αυτών. Η γνωμοδότηση της Επιτροπής υποβάλλεται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και κοινοποιείται στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

6. Το αργότερο μέσα σε δύο έτη από την έκδοση της απόφασης κατά την παράγραφο 5, η Επιτροπή Ανταγωνισμού οφείλει να κινήσει τη διαδικασία εξέτασης του σχετικού κλάδου της οικονομίας και να αξιολογήσει κατά πόσον έχουν αποκατασταθεί οι συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή κατά πόσον είναι αναγκαίο να τροποποιηθούν τα μέτρα τα οποία έχει λάβει και να επιβληθούν μέτρα ελαφρύτερα ή βαρύτερα, κατά περίπτωση. Για το σκοπό αυτόν ακολουθείται η διαδικασία των παραγράφων 1 έως 5. Σε κάθε περίπτωση ο Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να υποβάλει σχετικό αίτημα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, πριν από τη συμπλήρωση των δύο ετών και πάντως τουλάχιστον ένα έτος από την έκδοση της απόφασης κατά την παράγραφο 5, εφόσον κρίνει ότι έχουν αποκατασταθεί οι συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή ότι είναι αναγκαίο να τροποποιηθούν τα μέτρα τα οποία έχει λάβει και να επιβληθούν μέτρα ελαφρύτερα ή βαρύτερα, κατά περίπτωση.

7. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 εδάφιο α' και 6 προσβάλλονται με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, από όποιον έχει έννομο συμφέρον.

8. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει σε Ολομέλεια. Για τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 38, 39, 40 και 41.

9. Σε κάθε επιχείρηση, η οποία δεν εφαρμόζει τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6, επιβάλλεται, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 25, πρόστιμο τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, που μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσό ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης πριν από την έκδοση της σχετικής απόφασης.

10. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, που αφορούν στη δημόσια διαβούλευση, το περιεχόμενο αυτής, στη διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ

Άρθρο 12

Επιτροπή Ανταγωνισμού

1. Συνιστάται Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. Τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας. Τα μέλη της δεν λαμβάνουν, ούτε ζητούν οδηγίες από την Κυβέρνηση ή άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.⁴ Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει νομική προσωπικότητα, διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες.⁵ Εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για την Επιτροπή Ανταγωνισμού εφαρμόζεται αναλόγως το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α` 220).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συγκροτείται από οκτώ τακτικά μέλη, από τα οποία ένα είναι ο Πρόεδρος, ένα ο Αντιπρόεδρος και τέσσερις Εισηγητές και απαρτίζεται από πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους που διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα στο νομικό και στον οικονομικό τομέα, ιδίως σε θέματα ελεύθερου ανταγωνισμού. Για την Επιτροπή Ανταγωνισμού εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν. 3051/2002 (Α` 220). Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και οι Εισηγητές είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και τελούν, κατά το χρόνο που κατέχουν τη θέση τους, σε αναστολή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Με την απόφαση διορισμού καθορίζεται εάν τα λοιπά δύο μέλη είναι πλήρους και αποκλειστικής ή μερικής απασχόλησης. Εφόσον τα μέλη της Επιτροπής που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης είναι μέλη διδακτικού ερευνητικού

⁴ Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 282 παρ.1.α. Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016). Το τρίτο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1β του άρθρου 101 του Ν.4623/2019 (ΦΕΚ Α` 134/09.08.2019).

⁵ Το αρχικό τρίτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 19 παρ.2α Ν.4013/2011,ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΔΕΠ ΑΕΙ) τότε, σε σχέση με την αναστολή ασκήσεως των καθηκόντων τους ως μελών ΔΕΠ ΑΕΙ, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 5 του ν. 2530/1997 (Α' 218). Επιπλέον των τακτικών μελών ορίζονται και δύο αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη τα οποία πρέπει να έχουν τα ίδια προσόντα με τα τακτικά μέλη και τα οποία αναπληρώνουν το τακτικό μέλος, εκτός του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των Εισηγητών, όταν αυτό απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει. Όταν απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει ο Πρόεδρος, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο και ο Αντιπρόεδρος από τον Εισηγητή που είναι αρχαιότερος κατά το διορισμό. Όταν απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει Εισηγητής αναπληρώνεται από άλλον Εισηγητή κατά την πιο πάνω αρχαιότητα κατά το διορισμό.

3. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού επιλέγονται από τη Βουλή, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 101 Α παρ. 2 του Συντάγματος, διορίζονται δε με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Τα λοιπά μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, καθώς και οι Εισηγητές επιλέγονται και διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Μέχρι να επέλθει η αναγκαία τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού επιλέγονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικών και αναπληρωματικών, καθώς και των Εισηγητών, είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η διαδικασία διορισμού των μελών της Επιτροπής κινείται κάθε φορά δύο μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των προηγούμενων μελών. Αν πεθάνει, παραιτηθεί ή εκπέσει ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος ή μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού διορίζεται νέος Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Μέχρι το διορισμό Προέδρου, Αντιπροέδρου ή νέου μέλους ή μελών, η λειτουργία της Επιτροπής δεν διακόπτεται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του άρθρου 15. Δεν μπορούν να οριστούν μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα πρόσωπα που έχουν εκπέσει από την ιδιότητα του μέλους αυτής για τους λόγους που ορίζονται στο νόμο αυτόν. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι το διορισμό νέων. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποχωρούν αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού τρίτου (73ου) έτους ηλικίας τους και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού (70ού) έτους ηλικίας τους. Για τα ήδη υπηρετούντα, κατά την έναρξη ισχύος του προηγούμενου εδαφίου, μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν εφαρμόζεται η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου, μέχρι τη λήξη της θητείας τους.⁶

4. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, γνωστοποιούν στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την παροχή υπηρεσίας, συμβουλής, εργασίας ή έργου, που έχουν αναλάβει με εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση τα τελευταία πέντε χρόνια πριν από την έναρξη της θητείας τους. Αντίστοιχη υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού υφίσταται και για κάθε έργο, εργασία, υπηρεσία, συμβουλή ή εντολή που παρέχουν τα μέλη της

---

⁶ Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.3 προστέθηκαν με το άρθρο 282 παρ.1.β. Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016).

Επιτροπής που δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Εφόσον από τις πιο πάνω γνωστοποιήσεις προκύπτει προηγούμενη ή υφιστάμενη σχέση του μέλους με επιχείρηση που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε υπό εξέταση υπόθεση, τεκμαίρεται κώλυμα συμμετοχής του στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη συζήτηση και λήψη απόφασης που σχετίζεται με την επιχείρηση αυτή.

5. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη, δεν επιτρέπεται να ασκούν οποιοδήποτε έμμισθο ή άμισθο δημόσιο λειτούργημα ή κάθε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα επιχειρηματική ή μη, που δεν συμβιβάζονται με την ιδιότητα και τα καθήκοντα του μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Δεν συνιστά ασυμβίβαστο για μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, η άσκηση καθηκόντων μέλους ΔΕΠ ΑΕΙ, με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης.

6. Για τα μέλη ή τους αναπληρωτές, για τους οποίους προκύπτει ζήτημα ασυμβίβαστου κατά την προηγούμενη παράγραφο, αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο που προβλέπεται στο άρθρο 13. Σε εκτέλεση της απόφασης εκδίδεται πράξη του αρμόδιου για το διορισμό του μέλους οργάνου.

7. Η ιδιότητα του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και του μέλους (τακτικού ή αναπληρωματικού) της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι ασυμβίβαστη με την οποιαδήποτε μορφής κατοχή θέσης ή ανάθεση καθηκόντων ή απόσπαση ή άλλως απασχόληση στο γραφείο του Πρωθυπουργού ή σε γραφείο της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού ή σε γραφείο μέλους της Κυβέρνησης ή σε πολιτικό γραφείο μέλους της Κυβέρνησης ή στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης ή σε γραφείο Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου, για μία πενταετία μετά τη λήξη της εν λόγω κατοχής θέσης ή της ανάθεσης ή της απόσπασης ή της απασχόλησης αντιστοίχως, συμπεριλαμβανομένων της απόσπασης υπαλλήλου ή της κατοχής θέσης μετακλητού υπαλλήλου, συμβούλου, συνεργάτη ή έμμισθου / άμισθου προϊσταμένου σε ένα από τα ως άνω γραφεία ή στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης. Η ιδιότητα του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και του μέλους (τακτικού ή αναπληρωματικού) της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι ασυμβίβαστη με την εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού συγγένεια ή συζυγική σχέση με πρόσωπο που είναι μέλος της Κυβέρνησης. Τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου ισχύουν κατά το χρόνο διορισμού και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας. Η διαπίστωση ενός από τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωση από τη θέση του Προέδρου, του Αντιπροέδρου ή του μέλους, αντίστοιχα, για την οποία εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου για τον διορισμό οργάνου. Η παρούσα παράγραφος αρχίζει να ισχύει με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει και τα ήδη υπηρετούντα πρόσωπα, εφόσον στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου δεν είχε παρέλθει κατά τον χρόνο διορισμού τους πενταετία από τη λήξη της εν λόγω κατοχής θέσης ή της ανάθεσης ή της απόσπασης ή της απασχόλησης, ή εφόσον, στην περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, το ασυμβίβαστο υφίσταται κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της. Τα ασυμβίβαστα της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν και δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που για το υπηρετούν πρόσωπο διατυπώθηκε θετική γνώμη με πλειοψηφία τουλάχιστον τεσσάρων πέμπτων (4/5) της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής κατά τη διαδικασία διορισμού του.⁷

⁷ Η παρ.7, όπως προστέθηκε με το άρθρο 282 παρ.1.β. Ν.4364/2016,ΦΕΚ Α 13/5.2.2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1α του άρθρου 101 του Ν.4623/2019 (ΦΕΚ Α` 134/09.08.2019).

8. Στον Πρόεδρο, στον Αντιπρόεδρο και στα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται ο άμεσος ή έμμεσος προσπορισμός οποιουδήποτε οφέλους από επιχειρήσεις ή από τρίτους που επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριότητά τους.»⁸

9. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού και οι αναπληρωτές τους έχουν υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας και της εχεμύθειας. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού υποχρεούνται στην τήρηση εμπιστευτικότητας πληροφοριών σχετικών με επιχειρηματική δραστηριότητα των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για τέσσερα (4) έτη μετά τη λήξη της θητείας ή την αποχώρησή τους.⁹

10 Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καταρτίζεται Κώδικας Δεοντολογίας που ρυθμίζει τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού.

11 Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, δεν επιτρέπεται, μετά τη λήξη της θητείας τους, με οποιονδήποτε τρόπο, να παρέχουν υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση, σε εταιρία ή επιχείρηση επί των υποθέσεων εκείνων τις οποίες οι ίδιοι χειρίστηκαν ή επί των οποίων είχαν συμμετάσχει στη λήψη απόφασης κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά ή αναπληρωματικά, δεν επιτρέπεται, για τρία έτη μετά τη λήξη της θητείας τους να αναλαμβάνουν γενικώς την υπεράσπιση υποθέσεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή την προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων κατά αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο των συνολικών αποδοχών και αποζημιώσεων που έλαβε το μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια της θητείας του.

12. Τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους: α) αν εκδοθεί σε βάρος τους αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), β) εάν δεν προβούν στις γνωστοποιήσεις της παραγράφου 4.

13. Η ιδιότητα του μέλους αναστέλλεται αν εκδοθεί αμετάκλητο παραπεμπτικό βούλευμα για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α' 26) και μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση. Αν ανασταλεί η ιδιότητα μέλους, διορίζεται αναπληρωματικό μέλος η θητεία του οποίου διαρκεί όσο διαρκεί η αναστολή.

14. Οι αποδοχές των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης κατά συνεδρίαση που χορηγείται στα μέλη της, καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3833/2010 (Α' 40). Με όμοια απόφαση καθορίζεται η αποζημίωση για τους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής για

⁸ Οι πιο πάνω νέες παράγραφοι 7 και 8 προστέθηκαν και οι επόμενες αναριθμήθηκαν ανάλογα με το άρθρο 282 παρ.1.β. Ν.4364/2016,ΦΕΚ Α 13/5.2.2016.

⁹ Το δεύτερο εδάφιο της παρ.9 προστέθηκε με το άρθρο 282 παρ.1.δ. Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016).

θέματα της αρμοδιότητας τους και για τον γραμματέα της κάθε υπόθεσης. Οι υπάλληλοι που αποζημιώνονται για να συμμετέχουν κατά τα ανωτέρω στις συνεδριάσεις της Επιτροπής δεν μπορούν να υπερβαίνουν τους πέντε.

15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθορίζεται το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης, των δαπανών μετακίνησης και διανυκτέρευσης του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, των Εισηγητών και των λοιπών μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, για εκτέλεση υπηρεσίας. Τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο τελούν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3833/2010 (Α' 40).

16. Οι δημόσιοι λειτουργοί, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από το κράτος ή δικηγόροι με έμμισθη εντολή, εφόσον διορίζονται μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να απαλλάσσονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού από τα άλλα υπηρεσιακά τους καθήκοντα για το χρόνο που συμμετέχουν στην Επιτροπή, λαμβάνοντας το σύνολο των αποδοχών και των επιδομάτων της οργανικής τους θέσης, σε βάρος του προϋπολογισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύουν για τα μέλη της Επιτροπής που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Ο χρόνος αυτός, για όλα τα παραπάνω μέλη, θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για κάθε συνέπεια, σε καμία δε περίπτωση η συμμετοχή τους δεν μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την υπηρεσιακή τους κατάσταση ή θέση.

17. Ο Πρόεδρος και όλα τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη υποβάλλουν κατ' έτος στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται από τον. 3213/2003 (Α' 309).

Άρθρο 13

Πειθαρχικός έλεγχος

1. Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού υπέχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου της παραγράφου 2 κινεί το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, για τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό την επιβολή των κυρώσεων που ορίζονται κατά τη διαδικασία του άρθρου 13Α.¹⁰

2. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από έναν Σύμβουλο Επικρατείας, έναν Αρεοπαγίτη και έναν Καθηγητή Πανεπιστημίου με ειδίκευση στο δίκαιο ανταγωνισμού ή τα οικονομικά, με τριετή θητεία. Καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο αρχαιότερος των δικαστικών λειτουργών Χρέη γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

3. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία εκδίδεται μέσα σε εξήντα ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η αμοιβή του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα καθορίζεται με κοινή

¹⁰ Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 282 παρ.2.α. Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016).

απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3833/2010 (Α' 40). Ειδικά, τα μέλη του Συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί, διορίζονται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

4. Σε εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης εκδίδεται σχετική πράξη του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.¹¹

Άρθρο 13Α¹²

Πειθαρχική διαδικασία

1. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου απολαύουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες και υπέχουν υποχρέωση εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει νομίμως με την παρουσία όλων των μελών του και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.¹³

2. Ως πειθαρχικά παραπτώματα θεωρούνται: α) η ουσιώδης παράβαση διατάξεων του παρόντος και εν γένει της ισχύουσας νομοθεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του μέλους, β) η απόκτηση ή η επιδίωξη απόκτησης αθέμιτου οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος του ιδίου του μέλους ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών και γ) η υπαίτια πρόκληση ζημίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα παραπάνω παραπτώματα τιμωρούνται πειθαρχικά, αν έχουν τελεστεί με δόλο ή αμέλεια, μη αρκούσης της ιδιαίτερα ελαφράς αμέλειας.¹⁴

3. Οι επιβαλλόμενες από το Πειθαρχικό Συμβούλιο ποινές είναι: α) πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών και β) οριστική παύση.¹⁵

4. Σε περίπτωση επιβολής εντός διετίας δύο πειθαρχικών ποινών προστίμου σε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού για το ίδιο ή διαφορετικό πειθαρχικό παράπτωμα, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του.¹⁶

5. Η ποινή της οριστικής παύσης μπορεί να επιβληθεί μόνο στις εξής περιπτώσεις:

α) αν το πειθαρχικό παράπτωμα συνιστά ταυτόχρονα και αξιόποινη πράξη,

β) αν το μέλος απέκτησε ή επιδίωξε να αποκτήσει "αθέμιτο" οικονομικό όφελος ή αντάλλαγμα προς όφελος του ιδίου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,¹⁷

γ) "της εκ προθέσεως παράβασης" της υποχρέωσης εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας,¹⁸

δ) της παράβασης της παραγράφου 5 του άρθρου 12,

«ε) της πρόκλησης ζημίας σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή της Επιτροπής Ανταγωνισμού με πρόθεση ή από βαριά αμέλεια».¹⁹

6. Μετά την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 13, ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου υποχρεούται να καλέσει το μέλος σε προηγούμενη

¹¹ Η παρ.5 καταργήθηκε με το άρθρο 282 παρ.2.β. Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016).

¹² Το άρθρο 13Α προστέθηκε με το άρθρο 282 παρ.3 Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016).

¹³ Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁴ Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁵ Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁶ Η εντός "" φράση [επιπληξης ή/και] απαλειφθηκε με την παρ.4 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁷ Η εντός "" λέξη προστέθηκε με την παρ.5 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁸ Η εντός " φράση αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.6 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

¹⁹ Η εντός " φράση αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 7 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

ακρόαση και παροχή έγγραφων εξηγήσεων με κλήση, η οποία αναφέρει με ακρίβεια το αποδιδόμενο παράπτωμα και τα πραγματικά περιστατικά που το στοιχειοθετούν και επιδίδεται στο μέλος με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο. Στην κλήση αναφέρεται η ημερομηνία ακρόασης του μέλους ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να απέχει λιγότερο των δέκα (10) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της κλήσης. Προ της ακροάσεως και της παροχής έγγραφων εξηγήσεων, το μέλος έχει πρόσβαση στο φάκελο της υπόθεσης και δικαιούται να λάβει αντίγραφο αυτού. Το πειθαρχικά διωκόμενο μέλος δικαιούται να παρίσταται με δικηγόρο της επιλογής του.»²⁰

7. Κατά την ακρόαση, το μέλος υποβάλλει ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου τις έγγραφες εξηγήσεις του, παρέχει τις απαιτούμενες διευκρινίσεις, απαντά σε ερωτήσεις και εν γένει διευκολύνει το έργο του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, το Πειθαρχικό Συμβούλιο διασκεπτεται αυθημερόν και εκδίδει απόφαση, η οποία είτε:

α) κρίνει ικανοποιητικές και επαρκείς τις εξηγήσεις του μέλους και παύει την πειθαρχική διαδικασία,

β) δίδει εντολή στον Πρόεδρο του Συμβουλίου να συντάξει έκθεση πειθαρχικού παραπτώματος στην οποία περιγράφονται τα πραγματικά περιστατικά, το κατά την παράγραφο 2 πειθαρχικό παράπτωμα και ορίζεται ημέρα και ώρα συνεδρίασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη συζήτηση της υποθέσεως, στην οποία καλείται να παραστεί το διωκόμενο μέλος, εφόσον το επιθυμεί και με πληρεξούσιο δικηγόρο. Η ως άνω απόφαση και στις δύο περιπτώσεις επιδίδεται στο μέλος με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο.

8. Σε περίπτωση άσκησης πειθαρχικής δίωξης με απόφαση της περίπτωσης β' του εδαφίου β' της προηγούμενης παραγράφου, κατά την ορισθείσα ημέρα συνεδρίασης, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται κατά την κρίση του να εξετάσει μάρτυρες, μετά δε την προφορική ενώπιον του απολογία του διωκόμενου μέλους ή, σε περίπτωση μη εμφανίσεώς του, μετά τη διαπίστωση της νόμιμης κλήτευσής του, εκδίδει αμέσως την απόφασή του. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάξει τη συμπλήρωση της έκθεσης πειθαρχικού παραπτώματος και επανάληψη της συζητήσεως. Στην περίπτωση αυτή καλείται με νέα κλήση το διωκόμενο μέλος, στην οποία ορίζεται νέα ημέρα και ώρα συζητήσεως, η οποία επιδίδεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η επίδοση αυτή μπορεί να παραλειφθεί, εφόσον το μέλος κατά την πρώτη συζήτηση ήταν παρόν και του γνωστοποιήθηκε η νέα ημερομηνία συζητήσεως. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται επίσης άπαξ να αναβάλει τη λήψη αποφάσεως, προκειμένου να εξετάσει ή επανεξετάσει μάρτυρες, ορίζοντας για το λόγο αυτόν νέα ημερομηνία συζήτησης της υποθέσεως. Στην περίπτωση αυτή, κλήση του διωκόμενου μέλους απαιτείται μόνο εάν αυτό ήταν απόν. Οι μάρτυρες προσέρχονται με επιμέλεια των ενδιαφερομένων. Η μη προσέλευση των μαρτύρων δεν κωλύει τη λήψη αποφάσεως.

8α. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο ενημερώνει εγγράφως την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την πρόοδο της υπόθεσης, όποτε ερωτάται προς τούτο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, διαφυλασσόμενης σε κάθε περίπτωση της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει εγγράφως τις απόψεις της προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο, συνοδευόμενες με όσα έγγραφα σχετίζονται με την υπόθεση.²¹

²⁰ Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 8 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

²¹ Η παρ.8α προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

9. Η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι ειδικώς αιτιολογημένη, συντάσσεται εγγράφως και τηρούνται συνοπτικά πρακτικά των συνεδριάσεων.

10. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από τυχόν εκκρεμή ποινική δίωξη. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει αυτοδίκαια την πειθαρχική διαδικασία, δύναται όμως το Πειθαρχικό Συμβούλιο να διατάξει την αναστολή της μέχρι την περάτωση της ποινικής δίκης. Πραγματικά γεγονότα, τα οποία διαπιστώθηκαν με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου, λαμβάνονται υπόψη στην πειθαρχική διαδικασία, ουδόλως όμως κωλύεται το Πειθαρχικό Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση διαφορετική της ποινικής. Σε περίπτωση αμετάκλητης απόφασης ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα σχετιζόμενο με παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος ή για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/ 2007, εκδίδεται απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την οποία διαπιστώνεται η οριστική παύση του μέλους.

11. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παραγράφου 2 παραγράφονται μετά πενταετία από την τέλεση αυτών. Πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Η κατά την παράγραφο 6 κλήση για ακρόαση και για έγγραφες εξηγήσεις διακόπτει την ως άνω παραγραφή. Στην περίπτωση αυτή ο συνολικός χρόνος παραγραφής δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη, με την επιφύλαξη του εδαφίου β' και της περίπτωσης της αναστολής της πειθαρχικής διαδικασίας κατά την παράγραφο 10, οπότε και ο χρόνος παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος δεν συμπληρώνεται πριν την παρέλευση έτους από την ημερομηνία δημοσίευσης της αμετάκλητης απόφασης ποινικού δικαστηρίου.

12. Οι διατάξεις του Μέρους Ε' («Πειθαρχικό Δίκαιο») του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, όπως οι διατάξεις αυτές εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται αναλογικά, στο μέτρο που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

13. Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και οι πράξεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, που εκδίδονται σε εκτέλεση των αποφάσεων αυτών κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 13, υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αν με την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβάλλεται η ποινή της οριστικής παύσης ή η απόφαση αυτή έχει ως συνέπεια την αυτοδίκαιη έκπτωση του μέλους κατά την παράγραφο 4, τότε η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τα άρθρα 41 έως 44 το π.δ. 18/1989 (Α' 8). Από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης ή συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωση και έως τη λήξη της προθεσμίας προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή, σε περίπτωση εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, έως τη με οποιονδήποτε τρόπο περάτωση της δίκης, το μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού τίθεται αυτοδίκαια σε αργία. Η παράγραφος 3 του άρθρου 103 και οι παράγραφοι 1 έως 3 του άρθρου 105 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. εφαρμόζονται και σε αυτήν την περίπτωση. Κατά τη διάρκεια της αργίας τα μέλη εξακολουθούν να βαρύνονται με τους περιορισμούς, τις υποχρεώσεις και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 12. Σε περίπτωση θέσης μέλους σε αργία διορίζεται αναπληρωματικό μέλος, η θητεία του οποίου διαρκεί όσο διαρκεί η αργία.²²

²² Η παρ.13 προστέθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 103 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

Άρθρο 14

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων άλλων αρχών που ορίζονται με σχετική διάταξη νόμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ιδίως, η Επιτροπή Ανταγωνισμού:

α) Διαπιστώνει αν υφίσταται παράβαση των άρθρων 1 και 2 και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 25.

β) Εγκρίνει ή απαγορεύει, κατά τα άρθρα 7 και 8, την πραγματοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων που γνωστοποιείται σε αυτή κατά το άρθρο 6. Σε περίπτωση που η συγκέντρωση έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει των άρθρων 7 και 8, μπορεί να λάβει μέτρα, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 9. Μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από την υποχρέωση αναστολής της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατά τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9.

γ) Λαμβάνει κάθε απολύτως αναγκαίο κανονιστικό μέτρο που αποσκοπεί στη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11.

δ) Απειλεί ή και επιβάλλει τα πρόστιμα και τις άλλες κυρώσεις, όπως ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις.

ε) Λαμβάνει προσωρινά μέτρα κατά τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 8 και ασφαλιστικά μέτρα κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 25.

στ) Επιτρέπει, με απόφαση της Ολομέλειας, την εξαίρεση συμπράξεων κατά κατηγορίες, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1.

ζ) Ανακαλεί με απόφαση της Ολομέλειας το ευεργέτημα της απαλλαγής:

αα) σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002,

ββ) όταν σε συγκεκριμένη περίπτωση, συμφωνίες, εναρμονισμένες πρακτικές ή αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων που εμπίπτουν σε απόφαση εξαίρεσης συμπράξεων κατά κατηγορίες που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά την παραπάνω περίπτωση στ', παράγουν αποτελέσματα τα οποία δεν συμβιβάζονται με την παράγραφο 3 του άρθρου 1.

η) Συλλέγει, επεξεργάζεται και αξιολογεί, τηρώντας το καθήκον της εχεμύθειας, τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής της στοιχεία και πληροφορίες, σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39.

θ) Με εξαίρεση τη διαδικασία ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά το άρθρο 30 και τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τα άρθρα 11 παράγραφος 7 και 32 μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις είτε γραπτά, με δική της πρωτοβουλία, είτε προφορικά, με την άδεια του αρμόδιου δικαστηρίου, για θέματα εφαρμογής των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση προφορικής διατύπωσης γνώμης την Επιτροπή Ανταγωνισμού εκπροσωπεί ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, ή κατόπιν εξουσιοδότησης του Προέδρου, μέλος της Επιτροπής ή ο Γενικός Διευθυντής ή μέλος του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να ζητεί, από το κατά περίπτωση αρμόδιο δικαστήριο, κάθε έγγραφο που κρίνεται αναγκαίο για τη διατύπωση της γνώμης της κατά τα προηγούμενα εδάφια.

ι) Διατυπώνει γνώμη επί θεμάτων ανταγωνισμού και επί των προτάσεων τροποποίησης του παρόντος νόμου κατά το άρθρο 23.

ια) Εκδίδει ανακοινώσεις και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

ιβ) Διατυπώνει, με απόφαση της Ολομέλειας, πρόταση για την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της.

ιγ) Διορίζει, με απόφαση της Ολομέλειας, το Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού.

ιδ) Εκδίδει με απόφαση της Ολομέλειας:

αα) Τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης των υποθέσεων και των στρατηγικών στόχων, κατόπιν διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης. Η σχετική απόφαση λαμβάνει υπόψη ιδίως το δημόσιο συμφέρον, τις πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, την προστασία του καταναλωτή, τις προθεσμίες παραγραφής του άρθρου 42, καθώς και το αποτέλεσμα που προσδοκείται από την παρέμβαση της σε συγκεκριμένη υπόθεση. Η εφαρμογή των κριτηρίων της κατά προτεραιότητα εξέτασης και η επιδίωξη των στρατηγικών στόχων αποτελεί αντικείμενο της έκθεσης που υποβάλλεται ετησίως στη Βουλή κατά το άρθρο 29.

ββ) Τον καθορισμό των όρων, των προϋποθέσεων και των διαδικασιών ένταξης μίας επιχείρησης ή ενός φυσικού προσώπου στο Πρόγραμμα Επιείκειας της Επιτροπής της παραγράφου 8 του άρθρου 25.

γγ) Τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται στις περιπτώσεις των άρθρων 25, 38 παράγραφος 3 και 39 παράγραφος 5.

δδ) Τη διαδικασία επιβολής δεσμεύσεων κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 25.

εε) Τον καθορισμό της διαδικασίας, των όρων και των προϋποθέσεων της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών κατά το άρθρο 25α.²³

ιε) Με απόφαση της Ολομέλειας, που αναρτάται στο διαδικτυακό της τόπο, ποσοτικοποιούνται τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης των υποθέσεων και των στρατηγικών στόχων, κατ' εφαρμογήν συστήματος μοριοδότησης και καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής αυτού. Με την πιο πάνω απόφαση μπορεί να προβλέπεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν εξετάζει Καταγγελίες οι οποίες συγκεντρώνουν, κατ' εφαρμογήν του συστήματος μοριοδότησης, χαμηλή βαθμολογία. Οι απορριπτικές αποφάσεις καταγγελιών λόγω χαμηλής βαθμολογίας εκδίδονται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να κοινοποιούνται στον καταγγέλλοντα μέσα σε τριάντα ημέρες από τη λήψη τους. Η σειρά κατάταξης των υποθέσεων μπορεί, όταν αυτό κρίνεται δικαιολογημένο, να αναθεωρείται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση στην πρώτη Ολομέλεια της Επιτροπής που συγκαλείται μετά την λήψη της απόφασης. Η Ολομέλεια μπορεί να απορρίπτει την απόφαση του Γενικού Διευθυντή. Το σύστημα μοριοδότησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τον εσωτερικό χειρισμό των υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τα αποτελέσματα της κατάταξης ούτε δημοσιοποιούνται ούτε κοινοποιούνται στον καταγγέλλοντα ή σε οποιονδήποτε τρίτο.

ιστ) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 19, αποφασίζει για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ερευνών από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

ιζ) Συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αρχές ανταγωνισμού των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας του

---

²³ Η υποπερ. εε` προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 105 του Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου και του Κανονισμού 1/2003.

η) Παρέχει προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από έγγραφο αίτημα του, κάθε πληροφορία γενικής φύσεως που κατέχει, με την επιφύλαξη του επιχειρηματικού απορρήτου και εφόσον οι ζητούμενες πληροφορίες δεν αφορούν στοιχεία που εμπíπτουν στην ερευνητική διαδικασία ή σε υποβληθείσες αιτήσεις για ένταξη στο πρόγραμμα επιείκειας της παραγράφου 8 του άρθρου 25.

3. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και αρχές, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και οι φορείς που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά τις διατάξεις του ν. 1892/1990 (Α' 101), υποχρεούνται να υποβοηθούν το έργο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από σχετική έγγραφη αίτηση του Προέδρου της, παρέχοντας ιδίως τη συνδρομή τους στο πλαίσιο της διεξαγωγής των ερευνών κατά το άρθρο 39 με τη συλλογή και Παροχή πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με:

α) την εξέλιξη, διάρθρωση και τις τάσεις της εγχώριας κατανάλωσης, την οργάνωση και δομή κλάδων της αγοράς, καθώς και τις συνθήκες ανταγωνισμού κάθε κλάδου.

β) την κατάρτιση πινάκων διακλαδικών κοστολογικών σχέσεων και δεικτών

γ) την παρακολούθηση του βαθμού συγκέντρωσης των επιχειρήσεων, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ή την ύπαρξη εναρμονισμένων πρακτικών και τη διερεύνηση καταχρηστικής συμπεριφοράς της δεσπόζουσας θέσης επιχειρήσεων

δ) την παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκδίδονται βάσει του παρόντος νόμου, καθώς και των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στις περιπτώσεις προσβολής των προηγούμενων αποφάσεων.

Άρθρο 15

Εξέταση υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

1. Ο Πρόεδρος ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, εισάγει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από τις υποθέσεις των περιπτώσεων των άρθρων 1, 2 και 11 που εκκρεμούν ενώπιον της εν λόγω Γενικής Διεύθυνσης, όσες από αυτές πληρούν τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης, όπως αυτά προσδιορίζονται κατά την υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης ιδ' της παραγράφου 2 του άρθρου 14, συνεκτιμώντας το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό, τον αριθμό και την πορεία των υποθέσεων που εκκρεμούν από προηγούμενες κληρώσεις υποθέσεων κατά την παράγραφο 2. Από την εφαρμογή συστήματος μοριοδοτήσης, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά τις υποθέσεις σύμφωνα με την σειρά κατάταξης που προκύπτει κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση ιε' της παραγράφου 2 του άρθρου 14.

2. Κάθε υπόθεση της παραγράφου 1 αμέσως μετά την έκδοση απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί της κατά προτεραιότητα εξέτασης της, καθώς και κάθε υπόθεση συγκέντρωσης που αφορά περιπτώσεις των άρθρων 5 μέχρι 10, ανατίθεται σε έναν από τους Εισηγητές ύστερα από κλήρωση από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε περίπτωση που η υπόθεση εισάγεται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο σε τμήμα, με την ίδια απόφαση της Ολομέλειας ορίζονται, ύστερα από κλήρωση, στην οποία δεν συμμετέχει ο Εισηγητής της υπόθεσης, τα τακτικά μέλη της Επιτροπής, που θα αποτελέσουν τη σύνθεση του τμήματος που θα αναλάβει την υπόθεση. Του τμήματος προεδρεύει κατά κανόνα ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, μπορεί να ανατεθεί η προεδρία ενός τμήματος σε ένα από τα

τακτικά μέλη που κληρώθηκαν, εκτός από τον Εισηγητή που ορίστηκε για τη συγκεκριμένη υπόθεση.

3. Ο Εισηγητής, στον οποίο ανατίθεται υπόθεση, συνεπικουρείται από υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που ορίζονται από τον Γενικό Διευθυντή ύστερα από πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κατά το άρθρο 21. Ο αριθμός των υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, που ορίζεται κατά περίπτωση, εξαρτάται από τη σοβαρότητα της υπόθεσης.

4. Η εισήγηση κατατίθεται στην Ολομέλεια ή στο αντίστοιχο τμήμα, κατά περίπτωση, μέσα σε εκατόν είκοσι ημέρες από την ανάθεση της, με την επιφύλαξη των προθεσμιών που προβλέπονται στα άρθρα 5 μέχρι 10. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μετά από αίτημα του Εισηγητή, για χρόνο ο οποίος δεν υπερβαίνει τις εξήντα ημέρες.

5. Κάθε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού λαμβάνεται μέσα σε δώδεκα μήνες από την ανάθεση της σχετικής υπόθεσης στον Εισηγητή, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5 μέχρι 10. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ή όταν η υπόθεση χρήζει περαιτέρω έρευνας, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή, το ανώτερο, μέχρι δύο μήνες.

6. Οι υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή των άρθρων 1, 2 και 5 μέχρι 10, αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, εισάγονται υποχρεωτικά σε τετραμελή, μαζί με τον Εισηγητή, τμήματα, εκτός από τις υποθέσεις μείζονος σημασίας που εισάγονται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην Ολομέλεια. Στις λοιπές περιπτώσεις, οι υποθέσεις εισάγονται απευθείας στην Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει σε Ολομέλεια τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει νόμιμα σε Ολομέλεια, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση, και δύο τουλάχιστον μέλη, τακτικά ή αναπληρωματικά, αποφασίζει δε, κατά πλειοψηφία των παρόντων. Στις συνεδριάσεις και διασκέψεις της Ολομέλειας και των κατά τα κατωτέρω τμημάτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συμμετέχει ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προεδρεύοντος. Τα τμήματα της Επιτροπής Ανταγωνισμού συνεδριάζουν νόμιμα, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ή ο Αντιπρόεδρος ή άλλο προεδρεύον τακτικό μέλος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση και δύο επιπλέον τακτικά μέλη. Τόσο στην Ολομέλεια όσο και σε κάθε τμήμα, συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που χειρίζονται την υπόθεση που συζητείται και ο Γραμματέας της Ολομέλειας ή του Τμήματος που ορίζεται κατά περίπτωση από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού με τον αναπληρωτή του και προέρχεται από τους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που απαρτίζουν το Γραφείο Προέδρου.

8. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή, ούτε με αναπλήρωση, η νόμιμη συγκρότηση τμήματος στο οποίο έχει εισαχθεί υπόθεση ή για σπουδαίο λόγο καθίσταται αδύνατη η λειτουργία του, η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού αναλαμβάνει την υπόθεση ή την αναθέτει σε άλλο τμήμα που

ορίζει με απόφαση της, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή, και με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 8, οι προθεσμίες που προβλέπονται στο νόμο υπολογίζονται εκ νέου. Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού τα οποία απουσιάζουν χωρίς σπουδαίο λόγο για τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις τμήματος στο οποίο μετέχουν ή της Ολομέλειας, εκπίπτουν αυτοδίκαια από την ιδιότητα τους. Η έκπτωση διαπιστώνεται με σχετική απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής.

9. Κατά την ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού συζήτηση επί των αιτήσεων και των καταγγελιών που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ή μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου αυτοί που υπέβαλαν αίτηση ή καταγγελία, οι οποίοι καλούνται προς τούτο σαράντα πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση, οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαδικασία, καθώς και όσοι προβλέπονται από τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής. Η προθεσμία κλήτευσης στις περιπτώσεις των άρθρων 8 και 9 δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών. Τα κλητευόμενα μέρη μπορούν να παραιτούνται των προθεσμιών ή να ζητούν τη σύντμηση τους. Σε περίπτωση περισσότερων κλητευόμενων μερών απαιτείται παραίτηση από τη νόμιμη προθεσμία ή αίτηση σύντμησης από όλα τα μέρη.

10. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της Ολομέλειας ή τμήματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού και ιδίως για την εξέταση μαρτύρων, τηρούνται πρακτικά. Η προθεσμία για την υποβολή συμπληρωματικού υπομνήματος αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης στα μέρη, με επιμέλεια των Γραμματέων της επιτροπής των πρακτικών. Σε κάθε περίπτωση, τα πρακτικά κοινοποιούνται στα μέρη μέσα σε ένα μήνα από την ολοκλήρωση της συζήτησης της υπόθεσης.

10. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού κοινοποιούνται με επιμέλεια των Γραμματέων της επιτροπής σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 16

Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θεσπίζεται Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με τον Κανονισμό ρυθμίζονται η εσωτερική λειτουργία, η συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της υπηρεσίας, καθώς και την υγεία και ασφάλεια του προσωπικού, ο τρόπος διαχείρισης των πόρων της Επιτροπής, η διαδικασία ανάθεσης έργων και προμηθειών, τα σχετικά με την αγορά ή μίσθωση ακινήτων για τις ανάγκες της, τα κωλύματα και η εξαίρεση του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, των μελών και του Γραμματέα της, η διαδικασία αναπλήρωσης των τακτικών μελών πλην των Εισηγητών από τα αναπληρωματικά μέλη, η προδικασία και διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, η κατάρτιση,

δημοσίευση και κοινοποίηση των αποφάσεων της, η παροχή αντιγράφων ή αποσπασμάτων των αποφάσεων ή γνωμοδοτήσεων της και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, να συγκροτεί με απόφαση της επιτροπές και ομάδες εργασίας για την εξέταση και έρευνα σε θέματα ανταγωνισμού και λειτουργίας της Επιτροπής και της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Στις επιτροπές και ομάδες εργασίας μπορεί να συμμετέχουν και πρόσωπα που δεν αποτελούν μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Η παραπάνω απόφαση λαμβάνεται με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή ύστερα από αίτημα του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι αμοιβές των προσώπων που συμμετέχουν στις πιο πάνω επιτροπές και ομάδες εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3833/2010 (Α' 40).

3. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 του παρόντος κοινοποιούνται τόσο στις επιχειρήσεις που παρέβησαν το νόμο όσο και στον καταγγέλοντα, εφόσον η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία διερεύνησης κατόπιν καταγγελίας.

Άρθρο 17²⁴

Έσοδα και Προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Άρθρο 5 της Οδηγίας-Πόροι)

1. Στις ανώνυμες εταιρείες που ιδρύονται ή αυξάνουν το μετοχικό τους κεφάλαιο επιβάλλεται τέλος ύψους ένα τοις χιλίοις (1%), υπολογιζόμενο επί του μετοχικού κεφαλαίου ή επί του ποσού της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αντιστοίχως υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθορίζονται τα όργανα, ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης των πιο πάνω χρηματικών ποσών. Τα έσοδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού πρέπει κατ' ελάχιστο να ανέρχονται για τα έτη 2021 και 2022 σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.0000368 του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του οικονομικού έτους 2019, όπως αυτό ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»), ενώ για τα έτη από το 2023 και εφεξής σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.00004 (τέσσερα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου οικονομικού έτους, όπως αυτό ορίζεται κατ' έτος από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»). Εάν το ύψος των εσόδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού από τα τέλη του προηγούμενου εδαφίου είναι χαμηλότερο του ελάχιστου ορίου εσόδων, η σχετική διαφορά συμπληρώνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα έσοδα της Επιτροπής

---

²⁴ Το άρθρο 17 του Ν. 3959/2011 τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 4753/2020 (ΦΕΚ Α' 227/18.11.2020). Συγκεκριμένα τροποποιήθηκαν οι παρ. 1, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 17 του Ν. 3959/2011 και προστέθηκαν οι παρ. 1Α, 8 και 9.

Ανταγωνισμού δύνανται να ενισχύονται από τον κρατικό προϋπολογισμό κατ' ελάχιστο σε ύψος 0.00001 (ένα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου έτους, όπως αυτό ορίστηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, εφόσον το συμβούλιο εμπειρογνομόνων της Επιτροπής Ανταγωνισμού των παρ. 3 και 4 του άρθρου 22, κρίνει, κατά απλή πλειοψηφία, ότι οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει της στοχοθεσίας της Επιτροπής, και ύστερα από μέτρηση βασικών δεικτών απόδοσης, έχουν επιτευχθεί. Η ενίσχυση των εσόδων της Επιτροπής με αυτό το ποσό πραγματοποιείται εντός του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους.

1Α. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εισπράττει, εκτός του τέλους της παρ. 1, ως πόρο, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων ή κάθε άλλο έσοδο που προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως διεθνείς οργανισμούς, επιστημονικούς και ερευνητικούς οργανισμούς. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Τα έσοδα αυτά δεν μπορούν να υπερβαίνουν κατ' έτος το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του «ελάχιστου ορίου εσόδων» της παρ. 1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση των πόρων του προηγούμενου εδαφίου, την παροχή αμοιβών σε τρίτους και πρόσθετων αμοιβών στο προσωπικό και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποκλειστικά για την εκτέλεση των σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει υποχρέωση να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης. Ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων και των ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων γίνεται από δύο (2) ορκωτούς λογιστές. Τα στοιχεία αυτά και οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής μαζί με την ετήσια έκθεση του άρθρου 29 και τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υπόκειται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαθέτει ανεξαρτησία ως προς τον τρόπο διάθεσης του χορηγούμενου προϋπολογισμού της για τους σκοπούς εκπλήρωσης των καθηκόντων της, εντός του πλαισίου του ν. 4270/2014 (Α' 143).

5. Αν από την οικονομική διαχείριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο τέλος κάθε οικονομικού έτους προκύπτει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα (έσοδα - έξοδα) που υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσό της προηγούμενης χρήσης, διατίθεται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του θετικού οικονομικού αυτού αποτελέσματος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει σε σύναψη δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της, συμπεριλαμβανομένης και της αγοράς ή μίσθωσης ακινήτων. Το τίμημα της αγοράς ή της μίσθωσης ακινήτων καταβάλλεται από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η μίσθωση ακινήτου του πρώτου εδαφίου για τη στέγαση των υπηρεσιών της Επιτροπής μπορεί να υπερβαίνει και τη δωδεκαετία που προβλέπεται στο άρθρο 4 του ν. 3130/2003 (Α' 76), με ανώτατη διάρκεια τα είκοσι (20) έτη και με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να συνάπτει συμβάσεις μακροχρόνιας μίσθωσης.

Η μίσθωση ακινήτου διενεργείται με δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό. Στη διαδικασία μίσθωσης δικαιούνται να υποβάλουν προσφορές οι κύριοι των ακινήτων και οι κάτοχοι αυτών, δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εφόσον προσκομίζουν έγγραφη συναίνεση του κυρίου του ακινήτου. Ο κύριος του ακινήτου συνυπογράφει τη σύμβαση μίσθωσης, διασφαλίζοντας την ακώλυτη χρήση του μισθίου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης, σε περίπτωση δε, καταγγελίας της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπεισέρχεται ως εκμισθωτής στη σύμβαση με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την υπόλοιπη διάρκεια αυτής με τους ίδιους όρους.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η μακροχρόνια μίσθωση ακινήτου χωρίς δημοπρασία, διαζευκτικά, εφόσον: α) το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α' ή β' βαθμού, δημόσιας επιχείρησης και οργανισμού (Δ.Ε.Κ.Ο.), ανώνυμης εταιρείας, της οποίας η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει στο δημόσιο, ιδρύματος ή κοινωφελούς περιουσίας του ν. 4182/2013 (Α' 185), ή β) πρόκειται για την επέκταση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε μη μισθωμένους χώρους του ιδίου ή παρακείμενου ακινήτου.

Σε περίπτωση που το ακίνητο το οποίο πρόκειται να μισθώσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού χρειάζεται επεμβάσεις, προσθήκες ή βελτιώσεις, δύναται να προβαίνει σε αυτές εξ ιδίων πόρων. Τα ποσά για την εκπόνηση της μελέτης, την έκδοση αδειάς, την κατασκευή και την παρακολούθηση εκτέλεσης των εργασιών και την παραλαβή του μισθίου, στον βαθμό που βαρύνουν τον εκμισθωτή, μετά από κοινή συμφωνία των μερών, συμψηφίζονται με τα συμβατικώς οριζόμενα μισθώματα ή άλλως συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ύψους του μισθώματος. Η μελέτη για τις ανωτέρω εργασίες και η έκδοση της απαιτούμενης άδειας μπορούν να ανατεθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σε μελετητικό γραφείο. Η παραλαβή του μισθίου, έτοιμου προς χρήση, γίνεται από Επιτροπή, την οποία συγκροτεί η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του εκμισθωτή και της μισθώτριας.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδίδει στους δικαιούχους ποσά που έχουν καταβληθεί υπέρ της αχρεωστήτως. Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται ιδίως, το ποσό της παρ. 1, που αντιστοιχεί στο ιδρυτικό κεφάλαιο που δεν καταβλήθηκε ή στο ποσό της αύξησης του κεφαλαίου που δεν καλύφθηκε ή στο υπερβάλλον ποσό του τέλους που καλύφθηκε από εσφαλμένο υπολογισμό.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει στη σύναψη σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτου με εκμισθώτρια την ίδια. Για τη σχετική διαδικασία ισχύουν κατ' αναλογία τα προβλεπόμενα στα εδάφια τέταρτο, πέμπτο και έκτο της παρ. 6.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εγγραπτά στο οικείο κτηματολογικό βιβλίο, μεταβιβάζεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, η κυριότητα του ακινήτου που βρίσκεται στην Αθήνα, επί των οδών Κότσικα 1Α και Πατησίων 70, που έχει αγοραστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έναντι τιμήματος που καταβλήθηκε από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στο οποίο η τελευταία στεγάζει τις υπηρεσίες της.

Άρθρο 18

Νομική υποστήριξη μελών και προσωπικού της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Το άρθρο 18 του ν. 3728/2008 (Α' 258) εφαρμόζεται αναλόγως για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τακτικά και αναπληρωματικά, και το προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, όταν δρουν μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του προσωπικού που υπηρετεί και απασχολείται στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού με οποιαδήποτε έννομη σχέση, όταν ενάγονται ή κατηγορούνται για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους, ανατίθεται εφόσον οι ανωτέρω το επιθυμούν, σε εξωτερικό δικηγόρο που ορίζεται από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με εξαίρεση τις πράξεις ή παραλήψεις οι οποίες στρέφονται κατά της ίδιας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού καλύπτει τη σχετική δαπάνη, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση. Το ενδιαφερόμενο μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα μέλη του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού μπορούν διαζευκτικά να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου της επιλογής τους. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζεται το ανώτατο ύψος της σχετικής δαπάνης που καλύπτει η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το μέλος ή ο υπάλληλος, ο οποίος καταδικάζεται αμετακλήτως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού το σύνολο της δαπάνης που η Επιτροπή έχει καταβάλει για τη δικαστική υπεράσπιση του. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, των οποίων έληξε η θητεία, καθώς και για το προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, το οποίο αποχώρησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητες Προέδρου και Αντιπροέδρου της Επιτροπής

1. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκπροσωπεί την Επιτροπή ενώπιον παντός τρίτου και έχει σύμφωνα με το νόμο, τις κανονιστικές πράξεις και τις αποφάσεις της Ολομέλειας, την ευθύνη της λειτουργίας αυτής, ασκεί δε τις προς τούτο αρμοδιότητες και ιδίως:

- α) ενημερώνει τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για την εκτέλεση των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη βεβαίωση και την είσπραξη των βεβαιωμένων προστίμων,
- β) συντονίζει και κατευθύνει τη λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού και των οργανικών μονάδων αυτής,

- γ) εκπροσωπεί την Επιτροπή Ανταγωνισμού στις Επιτροπές και Ομάδες, συνεδριάσεις και Συνόδους στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και άλλων διεθνών οργανισμών, δυνάμενος να εξουσιοδοτεί προς τούτο τον Αντιπρόεδρο ή μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον Γενικό Διευθυντή ή τους Διευθυντές ή υπάλληλο των οργανικών μονάδων αυτής,
- δ) είναι ο ανώτερος διοικητικός προϊστάμενος του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού,
- ε) συγκροτεί το Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του προσωπικού της Επιτροπής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,
- στ) μεριμνά για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού της Επιτροπής,
- ζ) εποπτεύει τη διαχείριση των οικονομικών της Επιτροπής και τη διάθεση των χρηματικών κονδυλίων, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Ολομέλειας της Επιτροπής, τις διατάξεις του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης και της κείμενης νομοθεσίας,
- η) ασκεί τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 8,
- θ) αποφασίζει, με την επιφύλαξη της περίπτωσης ιστ' της παραγράφου 2 του άρθρου 14, για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού,
- ι) προβαίνει στην έκδοση ανακοινώσεων προς ενημέρωση του κοινού.

2. Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Αντιπρόεδρο, τους Εισηγητές, τον Γενικό Διευθυντή ή προϊσταμένους των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού να ασκούν μέρος των αρμοδιοτήτων του και να υπογράφουν έγγραφα ή πράξεις «με εντολή» του.

3. Ο Πρόεδρος ορίζει με απόφαση του το διοικητικό προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού που στελεχώνει το Γραφείο Προέδρου, το Γραφείο του Αντιπροέδρου, το Γραφείο Εισηγητών και το Γραφείο Νομικής Υποστήριξης και ορίζει τους προϊσταμένους των γραφείων αυτών.

4. Ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) αναπληρώνει τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού όταν αυτός απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει,
- β) παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη βεβαίωση και την είσπραξη των βεβαιωμένων προστίμων και ενημερώνει την Ολομέλεια,
- γ) συντονίζει και εποπτεύει την εκπόνηση επιχειρησιακών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- δ) με εξουσιοδότηση του Προέδρου, ασκεί μέρος των αρμοδιοτήτων αυτού και υπογράφει έγγραφα ή πράξεις «με εντολή» του.

Άρθρο 20

Γραφείο Νομικής Υποστήριξης

1. Στην Επιτροπή Ανταγωνισμού συνιστάται αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στελεχώνεται με

δικηγόρους. Του γραφείου αυτού προΐσταται Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, με εμπειρία σε θέματα δικαίου του ανταγωνισμού, ο οποίος συντονίζει το έργο του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, κατανέμει τις υποθέσεις και παρακολουθεί την πορεία τους.

2. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνουν υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου κατά τη διάρκεια της απασχόλησης τους στο Γραφείο Νομικής Υποστήριξης. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν δεν επιτρέπεται, μετά την αποχώρησή τους με οποιονδήποτε τρόπο, να παρέχουν υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση, σε εταιρία ή επιχείρηση επί των υποθέσεων εκείνων τις οποίες χειρίστηκαν. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν δεν επιτρέπεται, για δύο έτη μετά την αποχώρησή τους με οποιονδήποτε τρόπο να αναλαμβάνουν γενικώς την υπεράσπιση υποθέσεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και την προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων κατά αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, πρόστιμο, ίσο με το δεκαπλάσιο της τελευταίας ετήσιας αμοιβής που έλαβε ο Δικηγόρος του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του.

3. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) τη δικαστική και εξωδικαστική εκπροσώπηση και υπεράσπιση των συμφερόντων της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

β) την παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθορίζονται ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικηγόρων του αυτοτελούς γραφείου νομικής υποστήριξης, τα γενικά και ειδικά προσόντα του Δικηγόρου που προΐσταται του Γραφείου και των δικηγόρων που το στελεχώνουν, τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και η αμοιβή όλων.

5. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν, επιλέγονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ύστερα από σχετική προκήρυξη, με βάση την πιο πάνω κοινή υπουργική απόφαση, τηρουμένων των αρχών της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας. Ο Δικηγόρος, που προΐσταται του Γραφείου, καθώς και οι δικηγόροι που το στελεχώνουν προσλαμβάνονται με σχέση έμμισθης εντολής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύνανται να μετατάσσονται ή να αποσπώνται δικηγόροι με έμμισθη εντολή από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα όπως αυτός ορίζεται από το ν. 1892/1990 (Α' 101), έπειτα από αίτησή τους και κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων

6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφαση του Προέδρου, ύστερα από εισήγηση του προϊσταμένου του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης, δικαιούται κατ' εξαίρεση να προσφύγει στις υπηρεσίες εξωτερικού δικηγόρου, εφόσον κριθεί αναγκαίο από την ιδιαίτερη σπουδαιότητα της υπόθεσης. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ορίζονται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε περίπτωση προσφυγής σε υπηρεσίες εξωτερικού δικηγόρου.

Η συνολική ετήσια αμοιβή έκαστου εξωτερικού δικηγόρου (φυσικού ή νομικού προσώπου) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ. Το ποσό του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, η οποία εφαρμόζεται από το επόμενο οικονομικό έτος σε σχέση με αυτό της δημοσίευσής της. Δεν επιτρέπεται να ανατίθεται υπόθεση σε εξωτερικό δικηγόρο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), ο οποίος: α) εκπροσωπεί άλλο διάδικο στην ίδια υπόθεση ή σε υπόθεση συναφή, κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 122 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), η οποία είναι εκκρεμής ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή ενώπιον των δικαστηρίων κατόπιν προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, β) είναι μέλος δικηγορικής εταιρίας, η οποία εκπροσωπεί διάδικο σε τέτοια υπόθεση, γ) έχει ως μέλος δικηγόρο, ο οποίος εκπροσωπεί διάδικο σε τέτοια υπόθεση, δ) απασχολεί ή απασχολείται από δικηγόρο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), ο οποίος εκπροσωπεί διάδικο σε τέτοια υπόθεση, ε) είναι μέλος διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας, η οποία είναι διάδικος σε τέτοια υπόθεση. Αν οι υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν είναι συναφείς, τότε ο εξωτερικός δικηγόρος, που αναλαμβάνει την εκπροσώπηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αναλαμβάνει εγγράφως την υποχρέωση προς την Επιτροπή να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα και προφυλάξεις, προκειμένου να εξασφαλίσει το απόρρητο όσων πληροφορείται κατά το χειρισμό της υπόθεσης και ιδίως να μην αποκαλύψει ούτε να επιτρέψει την πρόσβαση σε όποια πληροφορία ή υλικό σχετίζεται με την υπόθεση, να μην ανταλλάξει γραπτά ή προφορικά πληροφορίες που σχετίζονται με την υπόθεση με τους δικηγόρους του προηγούμενου εδαφίου ή το προσωπικό που απασχολούν, με τα μέλη των δικηγορικών εταιριών του προηγούμενου εδαφίου ή με τους μετόχους, τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή το προσωπικό των ανωνύμων εταιριών του προηγούμενου εδαφίου, και να λάβει όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις, ώστε να αποχωρίζει και να επιβλέπει τις πληροφορίες και το υλικό της υπόθεσης σε έναν περιορισμένο χώρο του απόλυτου και αποκλειστικού ελέγχου του. Αν ένας εξωτερικός δικηγόρος αναλάβει τέτοια υπόθεση και παραβεί οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποβάλλει αναφορά στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο προς άσκηση πειθαρχικής δίωξης και ο δικηγόρος αυτός δεν επιτρέπεται να αναλάβει άλλη υπόθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.»²⁵

Άρθρο 21

Οργάνωση και προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Στην Επιτροπή Ανταγωνισμού συνιστάται Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της οποίας προϊστάται Γενικός Διευθυντής. Η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού αποτελείται από τέσσερις Διευθύνσεις, ήτοι, μία Διεύθυνση Νομικής Τεκμηρίωσης, δύο Διευθύνσεις Οικονομικής Τεκμηρίωσης Α' και Β' και μία Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, καθώς και ένα αυτοτελές Τμήμα Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ), όπως το Τμήμα αυτό προβλέπεται στο άρθρο 18 του ν. 3592/2007. Οι Διευθύνσεις και το Τμήμα του προηγούμενου εδαφίου μπορούν να μεταβάλλονται από τον Οργανισμό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού.

---

²⁵ Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 282 παρ.4 Ν.4364/2016, ΦΕΚ Α 13/5.2.2016. Τα εδάφια γ' και δ' αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 104 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

2. Ο Γενικός Διευθυντής συντονίζει τη λειτουργία των διευθύνσεων και λοιπών οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτόν. Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται ύστερα από δημόσια προκήρυξη της θέσης στην οποία προσδιορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να πληροί. Ο Γενικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για μία μόνο φορά. Η θέση του Γενικού Διευθυντή μπορεί να πληρούται και με απόσπαση υπαλλήλων ή έμμισθων δικηγόρων, με τη διαδικασία του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, και διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, κατά παρέκκλιση από τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Η απόσπαση πραγματοποιείται για χρόνο ίσο με τη θητεία του Γενικού Διευθυντή και χωρίς να απαιτείται γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της υπηρεσίας από την οποία προέρχεται ο αποσπασμένος. Η πρόσληψη δικηγόρου στη θέση του Γενικού Διευθυντή συνεπάγεται αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος. Ο Γενικός Διευθυντής λαμβάνει τις κάθε είδους αποδοχές, επιδόματα, προσαυξήσεις και λοιπές παροχές που προβλέπονται για τους γενικούς διευθυντές των κεντρικών υπηρεσιών Υπουργείων²⁶

3. Η οργάνωση και η διάρθρωση των οργανικών μονάδων της Επιτροπής σε διευθύνσεις, τμήματα και γραφεία, οι αρμοδιότητες αυτών και ο τρόπος πρόσληψης ή επιλογής του Γενικού Διευθυντή, των διευθυντών και των προϊσταμένων των τμημάτων και γραφείων, τα προσόντα του προσωπικού, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού, η κατανομή αυτών σε κλάδους και ειδικότητες και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ο συνολικός αριθμός των θέσεων του προσωπικού ορίζεται στις διακόσιες, μη συμπεριλαμβανομένων των θέσεων των δικηγόρων του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης. Η αύξηση του αριθμού των θέσεων γίνεται με προεδρικό διάταγμα, κατά το πρώτο εδάφιο, και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τις διακόσιες πενήντα.

4. Η πρόσληψη δικηγόρου στη θέση προϊσταμένου διεύθυνσης συνεπάγεται αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος. Οι διευθυντές που δεν ανήκουν στο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή δεν έχουν αποσπασθεί ή μεταταχθεί σε αυτή προς πλήρωση θέσης διευθυντή λαμβάνουν τις κάθε είδους αποδοχές, επιδόματα, προσαυξήσεις και λοιπές παροχές που λαμβάνουν τα μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού όταν επιλέγονται ως προϊστάμενοι διευθύνσεων. Για τον καθορισμό του μισθολογικού κλιμακίου προσμετράται ο χρόνος προϋπηρεσίας κάθε προηγούμενης σχετικής απασχόλησης.

5. Επιτρέπεται η πλήρωση των θέσεων με: α) διορισμό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, β) με μετάταξη μόνιμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως αυτός ορίζεται από το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (Α' 101), γ) με απόσπαση μόνιμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλων φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από το ν. 1892/1990 (Α' 101). Η μετάταξη και η απόσπαση διενεργούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3335/2005 (Α' 95), οι δε μετατασσόμενοι και αποσπασμένοι οφείλουν να συγκεντρώνουν τα προσόντα αντίστοιχου διοριζόμενου -

---

²⁶ Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.5 του άρθρου 282 Ν.4364/2016 (ΦΕΚ Α 13/5.2.2016) και την παρ.3 του άρθρου 104 του Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

προσλαμβανόμενου. Οι μετατασσόμενοι εντάσσονται, με την ίδια απόφαση, στο βαθμό της θέσης όπου μετατάσσονται και, αν η θέση αυτή ανήκει στους ενιαίους βαθμούς που προβλέπονται από το ν. 3528/2007 (Α' 26), εντάσσονται με βάση το βαθμό που κατέχουν, διαφορετικά με βάση το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους έως τον τελευταίο ενιαίο βαθμό της θέσης. Για τη διακοπή της απόσπασης απαιτείται η γνώμη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η απόσπαση υπαλλήλου μπορεί να διακοπεί, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αν οι ανάγκες της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, για τις οποίες έγινε η απόσπαση του συγκεκριμένου υπαλλήλου, μπορούν να καλυφθούν από το προσωπικό της.

6. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α' 28). όπως ισχύει. Η πλήρωση των θέσεων αυτών μπορεί να γίνει και με μετάταξη ή απόσπαση, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη δημόσια ανακοίνωση και την υποβολή των υποψηφιοτήτων

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να συμβουλευείται ειδικούς και εμπειρογνώμονες για ιδιαίτερα θέματα και προβλήματα, εφόσον το κρίνει αναγκαίο και σκόπιμο. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των ειδικών και των εμπειρογνομόνων

8. Στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορούν να απασχολούνται για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες νέοι επιστήμονες, των οποίων ο αριθμός δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δέκα, προκειμένου να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία στο νομικό ή οικονομικό τομέα του ελεύθερου ανταγωνισμού, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα πρόσωπα αυτά επιλέγονται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής και δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας που δεσμεύουν το υπόλοιπο προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 41.

9. (α) Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής, από ένα μέλος της Επιτροπής που εκλέγεται από την Ολομέλεια αυτής και ορίζεται Πρόεδρος, από τον Γενικό Διευθυντή, από τον αρχαιότερο των Διευθυντών των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού και από δύο αιρετούς εκπροσώπους του προσωπικού με βαθμό τουλάχιστον Β'. Οι παραπάνω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζεται αναπληρωτής του Γενικού Διευθυντή ο προϊστάμενος μιας από τις διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λειτουργεί και ως Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης.

(β) Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συγκροτείται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής που εκτελεί χρέη Προέδρου του Συμβουλίου, δύο μέλη της Επιτροπής, που εκλέγονται από την Ολομέλεια της, καθώς και από δύο αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων με βαθμό τουλάχιστον Β'. Οι παραπάνω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις του ισχύοντος ν. 3528/2007 (Α' 26) για τα υπηρεσιακά συμβούλια και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.

10. Οι θέσεις των προϊσταμένων των διευθύνσεων, τμημάτων και γραφείων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού μπορεί να καταλαμβάνονται από προσωπικό της Επιτροπής, από πρόσωπα που έχουν αποσπασθεί ή μεταταχθεί σε αυτή προς πλήρωση της θέσης ή από πρόσωπα επί θητεία κατά την παράγραφο 4.

11. Τα ασυμβίβαστα του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου ισχύουν και εφαρμόζονται αναφορικά και με την ιδιότητα του Γενικού Διευθυντή ή του προϊσταμένου Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Τα εν λόγω ασυμβίβαστα ισχύουν κατά το χρόνο διορισμού και καθ' όλη τη διάρκεια της σχετικής ανάθεσης καθηκόντων. Με σχετική απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ο Γενικός Διευθυντής ή ο προϊστάμενος Διεύθυνσης απαλλάσσεται των καθηκόντων του όταν διαπιστώνεται η συνδρομή ασυμβίβαστου στο πρόσωπό του. Η παρούσα παράγραφος αρχίζει να ισχύει με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει και τα ήδη υπηρετούντα στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης, εφόσον στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου δεν είχε παρέλθει, κατά το χρόνο ανάθεσης των καθηκόντων τους στη Γενική Διεύθυνση, πενταετία από τη λήξη της κατοχής θέσης ή της ανάθεσης ή της απόσπασης ή της απασχόλησης σε γραφείο του ίδιου εδαφίου, ή εφόσον, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου, το ασυμβίβαστο υφίσταται κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της.²⁷

12. Οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, καθώς και οι αποσπασμένοι σε αυτήν υπάλληλοι, λαμβάνουν ειδική πρόσθετη αμοιβή που καθορίζεται κατά κατηγορία με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Στην περίπτωση που οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν από την υπηρεσία τους ειδικές πρόσθετες αμοιβές, υποχρεούνται να επιλέξουν με δήλωση τους προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού που κοινοποιείται και στην υπηρεσία από την οποία είναι αποσπασμένοι, την ειδική πρόσθετη αμοιβή της παρούσας παραγράφου ή τις ειδικές πρόσθετες απολαβές που προβλέπονται στην οργανική τους θέση. Οι αποδοχές του ειδικού επιστημονικού προσωπικού που προσλαμβάνεται κατά την παράγραφο 6 καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η πρόσληψη δικηγόρου σε θέση ειδικού επιστημονικού προσωπικού συνεπάγεται αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος. Η παράγραφος 2 του άρθρου 24 του ν. 1868/1989 (Α' 230), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 37 του ν. 2145/1993 (Α' 88), εφαρμόζεται αναλόγως, με εξαίρεση τη δεύτερη περίοδο του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του ν. 1868/1989, από την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων τους, για τους δικηγόρους που υπηρετούν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και τελούν σε υποχρεωτική αναστολή άσκησης του λειτουργήματος τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, εφόσον είναι δικηγόροι.

---

²⁷ Η νέα παρ. 11 προστέθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 101 του Ν. 4623/2019 (ΦΕΚ Α' 134/09.08.2019) αναριθμούμενων των επόμενων παραγράφων αναλόγως.

Άρθρο 22²⁸

Διαδικασία αξιολόγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Άρθρο 5 της Οδηγίας - Πόροι και λοιπές τροποποιήσεις)

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να κινεί ανά χρονικά διαστήματα, τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν την τριετία, διαδικασία αξιολόγησης της λειτουργίας της, της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των διατάξεων του νόμου και του ευρωπαϊκού δικαίου, καθώς και των συνθηκών προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού γενικότερα από ελεγκτές αναγνωρισμένου κύρους και αξιοπιστίας. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αποστέλλονται χωρίς υπαίτια βραδύτητα στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

2. Ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία λαμβάνει υπόψη τη μελέτη αξιολόγησης της παρ. 3, η Ολομέλεια της Επιτροπής αποφασίζει τη στοχοθεσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. Η απόφαση στοχοθεσίας ορίζει Κεντρικούς Δείκτες Αποδοτικότητας (ΚΔΑ), που επιτρέπουν την αξιολόγηση του έργου της Επιτροπής Ανταγωνισμού με βάση αντικειμενικά ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Η απόφαση στοχοθεσίας δύναται να τροποποιηθεί από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής.

3. Συστήνεται ομάδα εμπειρογνομόνων αναγνωρισμένου κύρους και αξιοπιστίας για την επεξεργασία των Κεντρικών Δεικτών Αποδοτικότητας (ΚΔΑ). Η ομάδα εμπειρογνομόνων συντάσσει τη Μελέτη Αξιολόγησης της Επιτροπής, σύμφωνα με τους Κεντρικούς Δείκτες Αποδοτικότητας της απόφασης στοχοθεσίας της παρ. 2, το αργότερο κάθε δύο (2) έτη. Η ομάδα εμπειρογνομόνων παραδίδει τη Μελέτη στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1. Η Μελέτη Αξιολόγησης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται η ομάδα εμπειρογνομόνων της παρ. 3, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται κάθε άλλο ζήτημα σχετικά με την αμοιβή των εμπειρογνομόνων και τις συνεδριάσεις της ομάδας. Η ομάδα εμπειρογνομόνων αποτελείται από πέντε (5) μέλη, εμπειρογνώμονες διεθνούς κύρους σε θέματα ανταγωνισμού, οι οποίοι επιλέγονται ως εξής: ένας (1) από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένας (1) από τον Επικεφαλλή Οικονομολόγο για θέματα Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μία θητεία έξι (6) ετών, ένας (1) από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για μία θητεία τεσσάρων (4) ετών, ένας (1) από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και ένας (1) από τον αρμόδιο Υπουργό για τη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής και τις υπαγόμενες σε αυτήν υπηρεσίες για μία θητεία δύο (2) ετών. Ο συντονιστής της ομάδας εμπειρογνομόνων εκλέγεται από την πλειοψηφία των μελών της ομάδας για κάθε περίοδο αξιολόγησης. Η ομάδα αποτελείται τουλάχιστον από έναν (1) Καθηγητή Πανεπιστημίου με ειδικευση στο δίκαιο ανταγωνισμού,

²⁸ Το άρθρο 22 του Ν. 3959/2011 τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του Ν. 4753/2020 (ΦΕΚ Α' 227/18.11.2020). Συγκεκριμένα τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 3959/2011 και προστέθηκαν οι παρ. 2, 3 και 4.

έναν (1) Καθηγητή Πανεπιστημίου με ειδίκευση στα βιομηχανικά οικονομικά και οικονομικά ανταγωνισμού και έναν (1) Καθηγητή στατιστικής. Τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να είναι Καθηγητές πρώτης βαθμίδας ή το αντίστοιχο σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής, εν ενεργεία ή μη.

Άρθρο 23

Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει τη γνώμη της για θέματα της αρμοδιότητας της είτε με δική της πρωτοβουλία είτε ύστερα από αίτημα που υποβάλλει ο Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ή άλλος αρμόδιος Υπουργός.
2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει τη γνώμη της επί προτάσεων τροποποίησης του παρόντος νόμου ή εισηγείται κατά περίπτωση τροποποιήσεις.
3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διατυπώνει γνώμη σχετικά με σχέδια νόμων και λοιπών κανονιστικών ρυθμίσεων που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορεί να ζητείται από το αρμόδιο κάθε φορά κυβερνητικό όργανο στο οποίο και διαβιβάζεται. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διατυπώνει τη γνώμη της μέσα σε προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των σαράντα πέντε ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτή του θέματος. Μετά την πάροδο της προθεσμίας των σαράντα πέντε ημερών η έλλειψη σχετικής γνώμης δεν εμποδίζει τη συνέχιση της διαδικασίας. Το άρθρο 38 εφαρμόζεται αναλόγως.
4. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει, κατά την εφαρμογή του άρθρου 11, ότι η έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού οφείλεται, μεταξύ άλλων, και σε νομοθετικές διατάξεις, γνωμοδοτεί για την κατάργηση ή τροποποίηση αυτών. Η γνωμοδότηση της Επιτροπής υποβάλλεται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και κοινοποιείται στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 24

Σχέσεις με ρυθμιστικές αρχές

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεργάζεται με τις ρυθμιστικές ή άλλες αρχές που ασκούν έλεγχο σε συγκεκριμένους τομείς της εθνικής οικονομίας και παρέχει τη συνδρομή της, εφόσον της ζητηθεί, στις εν λόγω αρχές, όταν αυτές είναι κατά νόμο αρμόδιες για την εφαρμογή, στους ειδικούς αυτούς τομείς, των άρθρων 1 και 2 του παρόντος και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, η Επιτροπή μπορεί να ζητεί τη συνδρομή των αρχών αυτών επί υποθέσεων, για τις οποίες η ίδια έχει αρμοδιότητα εφαρμογής των εν λόγω άρθρων στους πιο πάνω ειδικούς τομείς.
2. Τα οριζόμενα στην ανωτέρω παράγραφο ισχύουν ανάλογα και για την εφαρμογή των άρθρων 5 μέχρι και 10 στις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους πιο πάνω ειδικούς τομείς της εθνικής οικονομίας.

Άρθρο 25

Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αν, ύστερα από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας ή αίτησης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με απόφαση της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί:

α) να απευθύνει συστάσεις σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1 και 2 του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) να υποχρεώσει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ή τις ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την παράβαση και να παραλείπουν αυτή στο μέλλον

γ) να επιβάλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, τα οποία πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για την παύση της παράβασης, ανάλογα με το είδος και τη βαρύτητα αυτής. Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο στην περίπτωση που είτε δεν υφίστανται εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είτε όλα τα εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είναι ενδεχομένως επαχθέστερα από τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα.

δ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση ή που δεν εκπληρώνουν αναληφθείσα από τις ίδιες δέσμευση η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6.

ε) να απειλήσει πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α ή την παράγραφο 2β ή και τα δύο σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης. στ) να επιβάλει το επαπειλούμενο πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α ή την παράγραφο 2β ή και τα δύο όταν με απόφαση της βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της παράβασης ή η παράλειψη εκπλήρωσης αναληφθείσας από τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δέσμευσης, η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6.

2. α) Το πρόστιμο που επαπειλείται ή επιβάλλεται κατά την περίπτωση δ', ε' και στ' της παραγράφου 1 μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας.

β) Το πρόστιμο που προβλέπεται στις περιπτώσεις ε' και στ' της παραγράφου 1 ανέρχεται μέχρι του ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την απόφαση και από την ημερομηνία που θα ορίσει η απόφαση.

γ) Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1, 2, 5 μέχρι 10 και 11 παράγραφοι 5 και 6, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι επί ατομικών επιχειρήσεων οι επιχειρηματίες, επί αστικών και εμπορικών εταιρειών και κοινοπραξιών οι διαχειριστές τους και όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι, ειδικώς δε

επί ανωνύμων εταιρειών τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα αρμόδια για την υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων πρόσωπα. Διορισμός άλλου υπευθύνου για την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού απαγορεύεται και δεν ισχύει. Επί αποφάσεων συλλογικών οργάνων της επιχείρησης που ελήφθησαν κατά πλειοψηφία ευθύνονται μόνον οι υπερψηφίσαντες. Τα παραπάνω φυσικά πρόσωπα ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία εις ολόκληρον με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή του ποσού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει στα παραπάνω φυσικά πρόσωπα, μετά από προηγούμενη ακρόαση τους και αυτοτελές πρόστιμο από διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. εφόσον αποδεδειγμένα συμμετείχαν σε προπαρασκευαστικές πράξεις, στην οργάνωση ή την διάπραξη της παράνομης συμπεριφοράς της επιχείρησης. Για την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνεται ιδιαίτερος υπόψη η θέση τους στην επιχείρηση και ο βαθμός συμμετοχής τους στην παράνομη πράξη.

3. Όταν η παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, το πρόστιμο που επαπειλείται ή επιβάλλεται μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των μελών αυτής, της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης. Σε περίπτωση που επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού κύκλου εργασιών των μελών της, και η ένωση δεν είναι αξιόχρηη, η ένωση είναι υποχρεωμένη να ζητήσει εισφορές από τα μέλη της προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου. Εάν δεν πραγματοποιηθούν οι συνεισφορές αυτές μέσα στην προθεσμία που έχει ορίσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απαιτήσει την καταβολή του προστίμου απευθείας από καθεμία από τις επιχειρήσεις, οι εκπρόσωποι των οποίων ανήκαν στα εμπλεκόμενα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης. Όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει απαιτήσει πληρωμή σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί, στην περίπτωση που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της ολοσχερούς πληρωμής του προστίμου, να απαιτήσει πληρωμή του υπολοίπου από οποιοδήποτε μέλος της ένωσης που είχε ενεργή δράση στην αγορά στην οποία συνέβη η παράβαση. Ωστόσο, η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν απαιτεί πληρωμή βάσει των προηγούμενων εδαφίων από επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι δεν είχαν αντιληφθεί την ύπαρξη της παράνομης απόφασης της ένωσης ή ότι δεν την εφάρμοσαν ή ότι αποστασιοποιήθηκαν ενεργά από αυτήν πριν αρχίσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού να διερευνά την υπόθεση. Η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης όσον αφορά την καταβολή του προστίμου δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με απόφαση της να επιβάλει σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμο, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης τους με προγενέστερη απόφαση της. Το πρόστιμο που επιβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης.

5. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αποκλειστικώς αρμόδια να λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, όταν πιθανολογείται παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχει επείγουσα περίπτωση για την αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στο δημόσιο συμφέρον.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απειλήσει πρόστιμο μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης προς την απόφαση της και να επιβάλει αυτό με

απόφαση της που βεβαιώνει τη μη συμμόρφωση. Κατά τον υπολογισμό του προστίμου συνεκτιμούνται τα οφέλη που αποκομίζει η επιχείρηση, καθώς και οι επιπτώσεις στη σχετική αγορά από τη μη συμμόρφωση στην απόφαση.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να αποφανθεί το αργότερο μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, αφού πρώτα ακουστούν τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η απόφαση αυτή υπόκειται μόνο σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 30 εφαρμόζονται αναλόγως. Με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν θίγεται η αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων προς λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία ιδιωτικών συμφερόντων.

6. Αν η Επιτροπή Ανταγωνισμού πιθανολογεί, κατά τη διάρκεια σχετικής έρευνας που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ή καταγγελίας, παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί με απόφαση της να αποδέχεται, εκ μέρους των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, την ανάληψη δεσμεύσεων προς παύση της πιθανολογούμενης παράβασης και να καθιστά τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων. Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να εκδοθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι για περαιτέρω δράση αυτής. Η Επιτροπή μπορεί, ύστερα από αίτηση που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος ή αυτεπαγγέλτως, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία όταν υπήρξε ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων στα οποία βασίσθηκε η απόφαση, ή οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αθετήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, ή η απόφαση βασίσθηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.

Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία αποδοχής δεσμεύσεων εκ μέρους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων και θέματα σχετικά με την αναστολή των προθεσμιών των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 15 καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού που λαμβάνεται σε Ολομέλεια.

7. Οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων υποχρεούνται μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από τη γνωστοποίηση της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση ή η πιθανολόγηση της παράβασης και διατάσσεται η παύση της να ενημερώσουν τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τις ενέργειες, στις οποίες προέβησαν ή πρόκειται να προβούν για την παύση της παράβασης. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν οι επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, όταν πρόκειται για συμμόρφωση προς δικαστική απόφαση που εκδόθηκε ύστερα από προσφυγή κατά απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

8. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού που λαμβάνεται σε Ολομέλεια, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις απαλλαγής ή μείωσης των προστίμων που επιβάλλονται σε βάρος επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που συμβάλλουν στη διερεύνηση οριζόντιων συμπράξεων του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρόγραμμα επιείκειας). Σε περίπτωση υπαγωγής επιχείρησης ή φυσικού προσώπου στο πρόγραμμα επιείκειας, εφαρμόζονται αντίστοιχα οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 44.

Άρθρο 25α²⁹

Διαδικασία διευθέτησης διαφορών

Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία λαμβάνεται σε Ολομέλεια, μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται τη συμμετοχή στην αποδιδόμενη σε αυτούς οριζόντια σύμπραξη κατά παράβαση του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται ιδίως τα εξής θέματα:

- α) Οι όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης.
  - β) Το στάδιο της διαδικασίας ελέγχου, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί αίτημα του ελεγχόμενου να υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης, το αργότερο μέχρι την κατάθεση από το μέρος του πρώτου υπομνήματος μετά την κοινοποίηση της εισήγησης.
  - γ) Η διαδικασία που ακολουθείται, προκειμένου να επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς. Στη διαδικασία αυτή θα προβλέπεται υποχρεωτικά η παραδοχή από τον ελεγχόμενο της αποδιδόμενης σε αυτόν παράβασης ως προϋπόθεση για τη διευθέτηση της διαφοράς. Εάν τελικά η διευθέτηση δεν επιτευχθεί, τότε η τυχόν δήλωση του ελεγχόμενου περί παραδοχής της παράβασης, όπως περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις που υπέβαλε, θεωρείται ανακληθείσα και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε από την Επιτροπή ούτε από τα δικαστήρια.
  - δ) Η πρόσβαση των συμμετεχόντων στη διαδικασία διευθέτησης στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διευθέτησης και η δυνατότητα ή μη αξιοποίησης των δηλώσεων και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία αυτή, με την επιφύλαξη των σχετικών ενωσιακών διατάξεων.
  - ε) Η δυνατότητα ή μη χωριστής διευθέτησης, σε περίπτωση περισσότερων ελεγχόμενων, εκ των οποίων μόνο μερικοί συναινούν στη διευθέτηση.
  - στ) Η δυνατότητα της Επιτροπής, σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, να μειώσει τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Η μείωση που θα προβλεφθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του προστίμου που θα επιβαλλόταν σε περίπτωση μη διευθέτησης της διαφοράς, όπως αυτό το πρόστιμο θα διαμορφωνόταν ύστερα και από τυχόν μείωση κατά την παράγραφο 8 του άρθρου 25.
  - ζ) Ζητήματα διαχρονικού δικαίου.
  - η) Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
- Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ' αλλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνεται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις.

Άρθρο 26

Άρση αρμοδιότητας, αναστολή ή περάτωση διαδικασίας

1. Η κίνηση διαδικασίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με σκοπό την έκδοση απόφασης κατ' εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Κανονισμού 1/2003, στερεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την αρμοδιότητα της να εφαρμόζει τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

---

²⁹ Το άρθρο 25α προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 105 του Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, όταν η ίδια και αρχή ανταγωνισμού άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο εφαρμογής των άρθρων 101 ή 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν επιληφθεί, κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, υπόθεσης που αφορά συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή πρακτική επιχείρησης ή επιχειρήσεων, μπορεί ή να απορρίψει την καταγγελία ή να τερματίσει, για το λόγο αυτόν, τη διαδικασία που κινήθηκε αυτεπαγγέλτως ή να αναστείλει τη διαδικασία ή να προχωρήσει κανονικά στη συζήτηση της υπόθεσης, εκδίδοντας απόφαση επί της ουσίας.

Άρθρο 27

Δημοσίευση αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού

1. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ατομικού χαρακτήρα, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, είναι ειδικά αιτιολογημένες, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτώνται στο διαδίκτυο σύμφωνα με το ν. 3861/2010 (Α' 112).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να διατάζει την επιχείρηση ή την ένωση επιχειρήσεων που παρέβη τον παρόντα νόμο να δημοσιεύσει την απόφαση που εκδίδεται κατά το άρθρο 25 σε εφημερίδα, η οποία κυκλοφορεί σε πανελλαδική ή τοπική κλίμακα, ανάλογα με την εμβέλεια της αγοράς, στην οποία εκδηλώνεται η παράβαση, τη σοβαρότητα και τα αποτελέσματα της τελευταίας. Αν η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η Επιτροπή υποχρεούται να δημοσιεύσει με έξοδα της την απόφαση του Δικαστηρίου στην ίδια εφημερίδα.

Άρθρο 28

Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού, είναι αρμόδια για τη συνεργασία:

α) με τις αρχές ανταγωνισμού της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την παροχή στα εντεταλμένα όργανα αυτής της απαραίτητης συνδρομής για την πραγματοποίηση των ελέγχων, που προβλέπονται από διατάξεις του Ευρωπαϊκού Δικαίου και

β) με τις αρχές ανταγωνισμού άλλων χωρών.

2. Αν επιχείρηση, η οποία έχει την έδρα της ή ασκεί τη δραστηριότητά της στην Ελλάδα, αρνείται να δεχθεί τον έλεγχο που προβλέπεται από διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή Ανταγωνισμού και το εξουσιοδοτημένο από αυτή όργανο, ενεργώντας αυτεπάγγελτα ή ύστερα από σχετικό αίτημα των εντεταλμένων για τον έλεγχο από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης οργάνων, μεριμνά για την εν γένει ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου, ιδιαίτερα με την παροχή απαραίτητης συνδρομής, κατά το άρθρο 38.

3. Οι αρχές ανταγωνισμού της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης νοούνται, για τον παρόντα νόμο, ως Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 29

Ετήσια έκθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποβάλλει μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής ετήσια έκθεση, η οποία περιέχει στοιχεία για τη δραστηριότητά της, την εφαρμογή των κριτηρίων κατά προτεραιότητα εξέτασης και την επιδίωξη των στρατηγικών στόχων, τις αποφάσεις της και τις εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τις εξελίξεις στον τομέα της αρμοδιότητάς της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΕΝΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 30

Προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών

1. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίησή τους.

2. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Αν όμως υπάρχει αποχρών λόγος, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, το Διοικητικό Εφετείο

Αθηνών σε Συμβούλιο μπορεί να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει ή υπό όρους την εκτέλεση της απόφασης κατά της οποίας ασκήθηκε προσφυγή, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 200 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ., ν. 2717/1999, Α' 97).

Ειδικά, στην περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί επιβολής προστίμου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών σε Συμβούλιο μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή του, να διατάξει την αναστολή μέρους του προστίμου, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80% αυτού. Η αίτηση αναστολής γίνεται δεκτή μέχρι το πιο πάνω ανώτατο μέρος προστίμου, και υπό την επιφύλαξη όσων επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας στη συγκεκριμένη υπόθεση, όταν κρίνεται ότι η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης θα προκαλέσει στον αιτούντα βλάβη ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής. Αν το δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφυγή είναι προδήλως βάσιμη, μπορεί να δεχθεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, την αίτηση αναστολής, ακόμη και ως προς το σύνολο του προστίμου, ακόμη και αν η βλάβη του αιτούντος από την άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης δεν κρίνεται ως ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη. Με την απόφαση, με την οποία διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης ή άλλο κατάλληλο μέτρο, το Δικαστήριο, ακόμη και χωρίς να υποβληθεί σχετικό αίτημα, λαμβάνει και κάθε αναγκαίο μέτρο, για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος όπως: α) την κατάθεση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, μέσα σε τακτή προθεσμία, εγγυητικής επιστολής πληρωτέας σε πρώτη ζήτηση, αξιόχρεου πιστωτικού ιδρύματος, για συγκεκριμένο χρηματικό ποσό που καθορίζεται με την ίδια απόφαση, β) την εγγραφή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο του αιτούντος, για συγκεκριμένο χρηματικό ποσό που καθορίζεται με την ίδια απόφαση, γ) την κατάθεση ορισμένου χρηματικού ποσού στο Ταμείο

Παρακαταθηκών και Δανείων υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Το Δικαστήριο μπορεί, αντί των παραπάνω ή και συμπληρωματικά, να διατάζει την τήρηση οποιουδήποτε άλλου κατάλληλου όρου κρίνει αναγκαίο για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος από την αναστολή. Η χορήγηση αναστολής αποκλείεται κατά το μέρος που η προσβαλλόμενη πράξη έχει ήδη εκτελεσθεί.

Η αίτηση αναστολής μπορεί να απορριφθεί, ακόμη και σε περίπτωση ανεπανόρθωτης ή δυσχερώς επανορθώσιμης βλάβης του αιτούντος, αν το δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί, αν κατά τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και του δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος.

3. Δικαίωμα προσφυγής έχουν:

α) οι επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, κατά των οποίων εκδόθηκε η απόφαση, β) εκείνος που υπέβαλε καταγγελία για παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου,

γ) το Δημόσιο δια του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, δ) οποιοσδήποτε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον.

4. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά προτεραιότητα, μετά από κλήτευση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Αναβολή της συζήτησεως είναι δυνατή μόνο μία φορά για αποχρώντα λόγο στην κατά το δυνατόν πλησιέστερη στην αρχική δικάσιμο, εκτός αν υφίσταται περίπτωση συνεκδικάσεως περισσότερων προσφυγών.

5. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Δ.Δ..

6. Στις δίκες του παρόντος άρθρου μπορούν να παρεμβαίνουν και επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που συνέπραξαν, κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2, με τη διάδικο επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, καθώς και οποιοσδήποτε τρίτος, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αναρτά στο διαδικτυακό της τόπο τις αποφάσεις που εκδίδονται βάσει του παρόντος άρθρου, μεριμνώντας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του επαγγελματικού απορρήτου των διαδίκων.

Άρθρο 31

Χορήγηση προσωρινής διαταγής

1. Αν το δικαστήριο πιθανολογεί την αποδοχή αιτήματος προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης απόφασης της Επιτροπής, καλεί υποχρεωτικά την Επιτροπή, με τον πλέον πρόσφορο τρόπο, τουλάχιστον είκοσι τέσσερις ώρες, πριν από τη συζήτηση της αίτησης, να εκφέρει τις απόψεις της επί του σχετικού αιτήματος.

2. Αν γίνει δεκτό το σχετικό αίτημα η αίτηση για τη χορήγηση αναστολής προσδιορίζεται για συζήτηση το ταχύτερο δυνατόν. Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται, διαφορετικά παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός αν αυτή παραταθεί από το δικαστήριο που εκδικάζει την αίτηση.

Άρθρο 32

Ένδικα μέσα

1. Κατά των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, που εκδίδονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, επιτρέπεται αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας στους διατελέσαντες διαδίκους κατά την ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών δίκη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
2. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, επί των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων δικαιούται σε άσκηση αναιρέσεως και αν δεν υπήρξε διάδικος κατά τη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία άσκησης του ενδίκου μέσου είναι τρίμηνη από τη δημοσίευση της απόφασεως.
3. Η αίτηση αναιρέσεως εκδικάζεται κατά προτεραιότητα. Αναβολή της συζητήσεως επιτρέπεται μόνο μία φορά για αποχρώντα λόγο στην κατά το δυνατόν πλησιέστερη στην αρχική δικάσιμο, εκτός εάν υφίσταται περίπτωση συνεκδικάσεως περισσότερων αιτήσεων αναιρέσεως.
4. Οι διατάξεις του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) για χορήγηση αναστολής εκτελέσεως διοικητικών πράξεων που προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως εφαρμόζονται αναλόγως και για αναστολή εκτελέσεως των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, σε περίπτωση άσκησης κατ' αυτών αναιρέσεως, σύμφωνα με το νόμο αυτόν.
5. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
6. Στις δίκες του παρόντος άρθρου μπορούν να παρεμβαίνουν και επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που συνέπραξαν, κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2, με τη διάδικο επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, καθώς και οποιοσδήποτε τρίτος, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον.
7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αναρτά στο διαδικτυακό της τόπο τις αποφάσεις των δικαστηρίων που εκδίδονται βάσει του παρόντος άρθρου, μεριμνώντας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του επαγγελματικού απορρήτου των διαδίκων.

Άρθρο 33

Ειδικά Τμήματα στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, συγκροτούνται στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, ειδικά τμήματα για την εκδίκαση των προσφυγών, παρεμβάσεων, ανακοπών, εφέσεων και αιτήσεων αναθεώρησης που ασκούνται κατά τον παρόντα νόμο και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την ενώπιον αυτών διαδικασία.

Άρθρο 34

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας

1. Η διάταξη του άρθρου 29 περίπτωση η' του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών (ν. 1756/1988, Α' 35) εφαρμόζεται και κατά την

εκδίκαση των ενδίκων βοηθημάτων που ασκεί κατά τον παρόντα νόμο ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας.

2. Ο Γενικός Επίτροπος δεν υποχρεούται σε παράσταση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά την εκδίκαση των ενδίκων βοηθημάτων που ασκήθηκαν από αυτόν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Τα ένδικα βοηθήματα εκδικάζονται και κατά την απουσία του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας σαν να ήταν παρών.

3. Ο Γενικός Επίτροπος μπορεί να αναθέτει την άσκηση των αρμοδιοτήτων του βάσει του παρόντος νόμου στον Αντεπίτροπο ή κάθε νόμιμο αναπληρωτή του.

4. Το δικαίωμα του Γενικού Επιτρόπου να ζητήσει την αναίρεση υπέρ του νόμου κάθε απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 29 περίπτωση η' του ν. 1756/1988, είναι ανεξάρτητο από το δικαίωμα του σε άσκηση αναίρεσης κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 32.

Άρθρο 35

Δικαιοδοσία ετέρων δικαστηρίων

1. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και του Συμβουλίου της Επικρατείας, που εκδίδονται κατόπιν προσφυγής σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, έχουν ισχύ δεδικασμένου.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, τα δικαστήρια, πολιτικά και ποινικά, εφαρμόζουν τα άρθρα 1 και 2, καθώς και τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την κρίση αυτή δεν δεσμεύονται η Επιτροπή Ανταγωνισμού, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και το Συμβούλιο της Επικρατείας, όταν κρίνουν με βάση τις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Τα δικαστήρια κάθε δικαιοδοσίας, τα οποία εφαρμόζουν κατά την παράγραφο 2 τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν να ζητούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαβιβάσει σε αυτά πληροφορίες που κατέχει ή να διατυπώσει τη γνώμη της επί ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Μπορούν, επίσης, να ζητούν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να διατυπώνει τη γνώμη της επί των παραπάνω ζητημάτων, καθώς και επί ζητημάτων εφαρμογής των άρθρων 1 και 2 του παρόντος.

4. Οι γραμματείς των δικαστηρίων οφείλουν να αποστέλλουν, ατελώς, αντίγραφα των αποφάσεων με τις οποίες εφαρμόζονται διατάξεις του παρόντος νόμου και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού υπέχοντες, σε περίπτωση παράλειψης, πειθαρχική ευθύνη. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μεριμνά για την άμεση αποστολή των ανωτέρω αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

Άρθρο 36 Καταγγελίες

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα να καταγγέλλει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία ενεργεί ως δημόσια αρχή εφαρμογής του παρόντος νόμου, παραβάσεις των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, τα διαδικαστικά αποτελέσματα, καθώς και ο τρόπος υποβολής και καταχώρισης των καταγγελιών της παραγράφου 1.
3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να δίδει διαφορετικούς βαθμούς προτεραιότητας στις Καταγγελίες που λαμβάνει, σύμφωνα με την περίπτωση ιε' της παραγράφου 2 του άρθρου 14.
4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αξιολογεί αν τα στοιχεία και οι ισχυρισμοί που τίθενται υπόψη της από τον καταγγέλλοντα συνιστούν ενδείξεις παράβασης των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν από την αξιολόγηση αυτή δεν προκύπτουν ενδείξεις παράβασης των εν λόγω άρθρων, η καταγγελία λογίζεται ως προφανώς αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 37.
5. Οι Καταγγελίες αξιολογούνται και κατατάσσονται το συντομότερο δυνατό σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ιδ', υποπερίπτωση αα', και στην περίπτωση ιε" της παραγράφου 2 του άρθρου 14 και εξετάζονται από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του άρθρου 15 ή του άρθρου 37.
6. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι εργαζόμενοι σε δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι εντεταλμένοι προσωρινά την άσκηση δημόσιας υπηρεσίας οφείλουν να ανακοινώνουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, ό,τι περιέρχεται στη γνώση τους με οποιονδήποτε τρόπο και σχετίζεται με την παράβαση των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσοι δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή χρηματική ποινή από τριακόσια (300) μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.

Άρθρο 37 Συνοπτική διαδικασία επί καταγγελιών

1. Καταγγελίες περί ζητημάτων που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου τίθενται στο αρχείο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης, μέσα σε προθεσμία πέντε μηνών από την υποβολή τους. Εάν η καταγγελία εμπίπτει στις αρμοδιότητες άλλης ανεξάρτητης ή διοικητικής ή δικαστικής αρχής η Επιτροπή Ανταγωνισμού οφείλει να τη διαβιβάσει αρμοδίως μέσα στην παραπάνω προθεσμία.

2. Προφανώς αβάσιμες καταγγελίες για παραβάσεις των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υποβάλλονται μόνο στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και όχι και σε αρχή ανταγωνισμού άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τίθενται στο αρχείο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μέσα σε προθεσμία εννέα μηνών από την υποβολή τους.

3. Η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κοινοποιεί στον καταγγέλλοντα τις παραπάνω πράξεις, κατά των οποίων αυτός έχει δικαίωμα προσφυγής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στο τέλος του έτους, ο Πρόεδρος ενημερώνει την Ολομέλεια για τον αριθμό και τη φύση των υποθέσεων που τέθηκαν στο αρχείο κατά το έτος αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Άρθρο 38

Παροχή πληροφοριών

1. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που ορίζονται στον παρόντα νόμο, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μπορεί να ζητά με έγγραφο πληροφορίες από επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες ή άλλες αρχές. Στο έγγραφο αναφέρονται οι διατάξεις του νόμου, οι οποίες θεμελιώνουν το αίτημα, ο σκοπός της αίτησης, η προθεσμία που τάσσεται για την παροχή των πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των πέντε ημερών για τις πληροφορίες που αφορούν υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αποφάσεις βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 9 ή υποθέσεις συγκεντρώσεων και των δέκα ημερών για τις λοιπές περιπτώσεις, καθώς και οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών. Εκείνοι, στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται. Όταν οι πληροφορίες ζητούνται από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, υποχρεούνται σε παροχή των πληροφοριών τα υπεύθυνα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 25 και οι αρμόδιοι υπάλληλοι των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων. Δεν υπέχουν υποχρέωση παροχής πληροφοριών τα πρόσωπα που δεν εξετάζονται σε ποινικές δίκες, εφόσον τηρήσουν την υποχρέωση της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου. Με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο δε τίγονται οι διατάξεις περί τραπεζικού απορρήτου.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών νόμων που καθιερώνουν Υποχρέωση εχεμύθειας, όλες οι δημόσιες αρχές και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υπέχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες και να συνδράμουν την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τους εντεταλμένους υπαλλήλους της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής των αιτούμενων κατά περίπτωση πληροφοριών ή σε περίπτωση παροχής

πληροφοριών ανακριβών ή ελλιπών, με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 44, η Επιτροπή Ανταγωνισμού:

- α) όταν πρόκειται για επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, διευθυντές και υπαλλήλους τους, όπως και ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, επιβάλλει πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ με ανώτατο όριο το 1% του κύκλου εργασιών, όπως αυτός υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10 στο καθένα από τα πρόσωπα και για κάθε παράβαση,
- β) όταν πρόκειται για δημόσιους υπαλλήλους ή υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αναφέρεται αρμοδίως, προκειμένου να κινηθεί πειθαρχική δίωξη για τις πιο πάνω παραβάσεις οι οποίες συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 39

Διεξαγωγή ερευνών

1. Για τη διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 1, 2 και 5 μέχρι 10 και για την εφαρμογή του άρθρου 11, καθώς και για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εντεταλμένοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ασκούν εξουσίες φορολογικού ελεγκτή και έχουν την αρμοδιότητα ιδίως:

α) να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, καθώς και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους.

β) να προβαίνουν σε κατασχέσεις βιβλίων, εγγράφων και άλλων στοιχείων, καθώς και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, τα οποία αποτελούν επαγγελματικές πληροφορίες.

γ) να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, καθώς και των εξυπηρετητών τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται μέσα ή έξω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων αυτών

δ) να ενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων

ε) να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο. βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού.

στ) να ενεργούν έρευνες στις κατοικίες των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες, ότι φυλάσσονται εκεί βιβλία ή άλλα έγγραφα που συνδέονται με την επιχείρηση και το αντικείμενο του ελέγχου.

ζ) να λαμβάνουν, κατά την κρίση τους, ένορκες ή ανωμοτί καταθέσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και να ζητούν από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, επεξηγήσεις για τα γεγονότα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν τις σχετικές απαντήσεις.

Η διαδικασία συλλογής, φύλαξης και επεξεργασίας ηλεκτρονικών αρχείων και αλληλογραφίας, που συλλέγονται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' μέχρι ζ', οι υπάλληλοι Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 9 του Συντάγματος για το άσυλο της κατοικίας.

2. Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν Αντιπρόεδρο, Γενικό Διευθυντή ή Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού και περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή δυσχεράνσης αυτής ή άρνησης εμφάνισης των αιτούμενων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους.

3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να ζητούν, εγγράφως, τη συνδρομή των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, για τη διεξαγωγή των ερευνών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' μέχρι ζ' της παραγράφου 2.

4. Για τους ελέγχους και τις έρευνες που έγιναν, συντάσσεται από αυτόν που τις διεξήγαγε έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στις οικείες επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων

5. Με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 44, επιβάλλεται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στις επιχειρήσεις, στις ενώσεις επιχειρήσεων ή σε αυτούς που κατά οποιονδήποτε τρόπο παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις έρευνες των παραγράφων 1,2 και 3, καθώς και στις επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή σε αυτούς που αρνούνται να υποβληθούν στις εν λόγω έρευνες, να επιδείξουν τα αιτούμενα βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα και να χορηγήσουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους, πρόστιμο τουλάχιστον δεκαπέντε (15.000) ευρώ με ανώτατο όριο το 1% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης, όπως αυτός υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10 στο καθένα από τα πρόσωπα και για κάθε παράβαση. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η σοβαρότητα της εξεταζόμενης υπόθεσης, η απαξία των πράξεων και η επίπτωση τους στην έκβαση της έρευνας³⁰.

6. Σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ή των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην άσκηση των καθηκόντων τους, αυτοί μπορούν να ζητούν τη συνδρομή των εισαγγελικών αρχών και κάθε άλλης αρμόδιας αρχής. Η συνδρομή αυτή μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά

Άρθρο 40

Έρευνες σε κλάδους της οικονομίας ή σε τύπους συμφωνιών

1. Όταν η διαμόρφωση των τιμών ή άλλες περιστάσεις δημιουργούν υπόνοιες για πιθανό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να

---

³⁰ Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 233 Ν.4072/2012 (ΦΕΚ Α 86/11.4.2012).

διεξαγάγει έρευνα σε συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας ή σε συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών σε διάφορους κλάδους, εφόσον υπάγονται στην αρμοδιότητα της.

2. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να ζητήσει από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2, καθώς επίσης και να διενεργήσει κάθε αναγκαίο προς τούτο έλεγχο. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί ιδίως να ζητήσει από τις παραπάνω επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να της καταστήσουν γνωστή οποιαδήποτε συμφωνία, απόφαση ή εναρμονισμένη πρακτική.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να δημοσιεύσει έκθεση για το αποτέλεσμα της έρευνας της σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας ή συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών σε διάφορους κλάδους και να ζητήσει από τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν παρατηρήσεις.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει σε Ολομέλεια. Για τη συλλογή των αναγκαίων στοιχείων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 38, 39 και 41.

Άρθρο 41

Υποχρέωση εχεμύθειας

1. Οι πληροφορίες, οι οποίες συλλέγονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για το σκοπό που επιδιώκεται με την αίτηση παροχής πληροφοριών, τον έλεγχο ή την ακρόαση.

2. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 37 παράγραφος 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού και οι υπάλληλοι των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους παρέχεται εντολή κατά τις παραγράφους 2 έως 4 του άρθρου 39 και οι οποίοι λαμβάνουν, με αφορμή την υπηρεσία τους, γνώση απόρρητων στοιχείων επιχειρήσεων, ενώσεων επιχειρήσεων ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων που δεν έχουν σχέση με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να τηρούν για τα στοιχεία αυτά εχεμύθεια.

3. Τα απόρρητα στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, αποτελούν μέρος του διοικητικού φακέλου. Οι υπάλληλοι της παραγράφου 2 υποχρεούνται να τηρούν εχεμύθεια, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 37 του Κ.Π.Δ., για τα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο. Οι προϋποθέσεις, η έκταση, οι εξαιρέσεις, ο χρόνος και η διαδικασία πρόσβασης στο διοικητικό φάκελο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαδικασία, και των φυσικών ή νομικών προσώπων, που υπέβαλαν καταγγελία, η διαδικασία χρήσης και δημοσιοποίησης των προαναφερόμενων απόρρητων στοιχείων από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται, κατά παρέκκλιση από τις γενικές διατάξεις περί του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, από τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα απόρρητα στοιχεία της παραγράφου αυτής αποτελούν μέρος του φακέλου, ο οποίος υποβάλλεται στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και στο Συμβούλιο της Επικρατείας, διατηρώντας τον απόρρητο χαρακτήρα τους. Προς το σκοπό αυτόν τα παραπάνω στοιχεία διαβιβάζονται σε ξεχωριστό τμήμα του διοικητικού φακέλου, το οποίο φέρει την ένδειξη

«απόρρητα στοιχεία». Αρμόδιος υπάλληλος του δικαστηρίου διασφαλίζει ότι τα μέρη δε θα έχουν πρόσβαση στα απόρρητα για αυτούς τμήματα του φακέλου, εκτός εάν η πρόσβαση κριθεί αναγκαία για την προάσπιση υπέρτερου συμφέροντος τους, και τους παρασχεθεί σχετική άδεια, κατά το αναγκαίο μέτρο, κατόπιν αιτήσεως τους, από το δικάζον δικαστήριο.

4. Σε όποιον παραβαίνει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους:

α) επιβάλλεται η ποινή του άρθρου 252 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

β) ασκείται πειθαρχική δίωξη για την παράβαση της υποχρέωσης εχεμύθειας που συνιστά πειθαρχικό αδίκημα.

5. Στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους επιβάλλεται η ποινή του άρθρου 252 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και χρηματική ποινή από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και με την ίδια απόφαση εκπίπτουν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

6. Με τις ποινές της παραγράφου 5 τιμωρείται και κάθε πρόσωπο, στο οποίο η Επιτροπή Ανταγωνισμού αναθέτει την εκπόνηση μελέτης για λογαριασμό της, ή συμμετέχει σε ομάδα έργου την οποία έχει συστήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, εφόσον στη σχετική σύμβαση έχει περιληφθεί ρήτρα για Υποχρέωση εχεμύθειας κατά τις παραγράφους 2 και 3, καθώς και οι δικηγόροι οι οποίοι συμμετέχουν στο Νομικό Γραφείο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, εφόσον παραβαίνει τις υποχρεώσεις των παραγράφων 1 μέχρι 3. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για τους προστηθέντες του αναδόχου εκπόνησης μελέτης, εφόσον έλαβαν γνώση της παραπάνω ρήτρας εχεμύθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Άρθρο 42

Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων

1. Οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου που παρέχουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την αρμοδιότητα να επιβάλει κυρώσεις υπόκεινται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής.

2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης.

3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων διακόπτεται από κάθε πράξη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία αφορά στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της συγκεκριμένης παράβασης. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε μια τουλάχιστον επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που μετείχε στην παράβαση. Στις πράξεις που συνεπάγονται τη διακοπή της παραγραφής συγκαταλέγονται ιδίως οι εξής:

α) οι γραπτές αιτήσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλης κατά τα παραπάνω αρχής ανταγωνισμού για την Παροχή πληροφοριών,

- β) οι γραπτές εντολές διεξαγωγής ελέγχου που χορηγεί στους υπαλλήλους της η Επιτροπή Ανταγωνισμού ή άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού,
- γ) η κίνηση διαδικασίας από άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού,
- δ) η κλήρωση υπόθεσης σε Εισηγητή και
- ε) η κοινοποίηση έκθεσης αιτιάσεων ή εισήγησης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή άλλη κατά τα παραπάνω αρχή ανταγωνισμού.

4. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου ύστερα από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή συμπληρώνεται το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει επιβάλει πρόστιμο. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο αναστολής της παραγραφής κατά την παράγραφο 6.

6. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων αναστέλλεται για όσο καιρό σχετική με την υπόθεση πράξη ή απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας που εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων.

7. Η αναστολή της παραγράφου 6 ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 43

Υποχρέωση ανακοίνωσης παραβάσεων

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, όταν διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2, και 5 μέχρι 10, ή υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 11, προβαίνει σε σχετικές ανακοινώσεις προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή, το αργότερο μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την έκδοση της οικείας απόφασης της.

Άρθρο 44

Ποινικές κυρώσεις και άλλες διοικητικές συνέπειες³¹

1. Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, με τις ιδιότητες της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 25, ενεργεί κατά παράβαση των άρθρων 5 μέχρι 10 ή δεν εφαρμόζει τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 11. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου αφορά σε επιχειρήσεις που είναι μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

³¹ Ο τίτλος του άρθρου 44 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 235 Ν.4635/2019 (ΦΕΚ Α 167/30.10.2019).

2. Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 2 του παρόντος ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

3α. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο πρόγραμμα επιείκειας κατ' εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 25 με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή

β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 25α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, εξαλείφεται το αξιόποινο του αδικήματος του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 και των εγκλημάτων που συρρέουν κατ' ιδέαν με αυτό. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου, αναστέλλεται η ποινική δίωξη για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, αναστέλλεται η παραγραφή των εγκλημάτων χωρίς να ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί του εδαφίου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα. Η υπαγωγή στο πρόγραμμα του άρθρου 25 παράγραφος 8, συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε μειωμένο πρόστιμο, εάν αυτό δεν εξοφληθεί ολοσχερώς, συνιστά ελαφρυντική περίπτωση για τις πράξεις των παραγράφων 1 και 2 και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.

3β. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο πρόγραμμα επιείκειας κατ' εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 25 με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή

β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 25α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, επέρχεται πλήρης απαλλαγή της επιχείρησης και κάθε άλλου υπευθύνου προσώπου της παραγράφου 2(γ) του άρθρου 25 από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις. Στις ανωτέρω περιπτώσεις η διαπίστωση της σχετικής παράβασης δεν θεμελιώνει λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχωρήσεων, με την εξαίρεση της κατ' επανάληψη παράβασης του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επανάληψη της παράβασης νοείται η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης εντός έξι (6) ετών από την προηγούμενη έκδοση άλλης διαπιστωτικής απόφασης. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται στην περίπτωση παροχής διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου και για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Επίσης, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται και για τις περιπτώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί διαπιστωτική απόφαση παράβασης του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχει ακόμα παρέλθει τριετία από την έκδοση αυτής³².

4. Ο υπαίτιος ή οι συμμετοχοί σε πράξη των παραγράφων 1 και 2 μένουν ατιμώρητοι, αν με δική τους θέληση και πριν εξετασθούν οπωσδήποτε για την πράξη τους, την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ή σε οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή, προσκομίζοντας συγχρόνως αποδεικτικά στοιχεία. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ουσιώδης συμβολή των πιο πάνω προσώπων στην αποκάλυψη της συμμετοχής στις πράξεις αυτές, με την προσκόμιση στοιχείων στις αρχές, θεωρείται ελαφρυντική περίπτωση κατ' άρθρο 84 Π.Κ. και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 Π.Κ..

³² Η παρ.3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 106 του Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016), αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 235 Ν.4635/2019 (ΦΕΚ Α 167/30.10.2019).

5. Αν η πράξη των παραγράφων 1 και 2 ερευνάται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια ρυθμιστική αρχή κατ' οποιονδήποτε τρόπο, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια μέχρι την έκδοση απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέως Εφετών. Σε αυτήν την περίπτωση δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του άρθρου 113 παρ. 3 εδάφιο α' Π.Κ..

6. Στις δίκες στις οποίες αφορούν οι παραβάσεις των παραγράφων 1 και 2 μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγον κάθε πρόσωπο, το οποίο θίγεται άμεσα από τις πράξεις αυτές.

7. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρούνται:

α) Όποιος παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει με οποιονδήποτε τρόπο την διεξαγωγή ερευνών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου από μέρους των κατά το άρθρο 39 αρμοδίων οργάνων, ιδίως με την παρεμβολή προσκομμάτων ή απόκρυψη στοιχείων.

β) Όποιος αρνείται ή δυσχεραίνει την παροχή των κατά το άρθρο 38 πληροφοριών.

γ) Όποιος παρέχει, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 38 και 39, εν γνώσει, ψευδείς πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία.

δ) Όποιος αρνείται, αν και έχει κληθεί για το σκοπό αυτό από εντεταλμένο κατά τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 39, υπάλληλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή άλλο αρμόδιο για τον έλεγχο όργανο, να προβεί σε ένορκη ή ανωμοτί κατάθεση ενώπιον του, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 39, καθώς και όποιος, κατά τη διάρκεια της κατάθεσης του, εν γνώσει καταθέτει ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθή³³.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΤΕΛΗ

Άρθρο 45

Τέλη

1. Οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 6 και οι αιτήσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 9 συνοδεύονται, με ποινή το απαράδεκτο αυτών, από γραμμάτιο καταβολής παραβόλου. Το ποσό του παραβόλου ορίζεται στο ποσό των χιλίων εκατό (1.100) ευρώ για την γνωστοποίηση του άρθρου 6 και για τις αιτήσεις των παραγράφων 9 και 3 των άρθρων 8 και 9, αντιστοίχως.

2. Η προσφυγή, η αίτηση αναίρεσης, η ανακοπή, η αίτηση αναθεώρησης και η παρέμβαση, που ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου στα διοικητικά δικαστήρια, καθώς και η αίτηση επανασυζήτησης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, συνοδεύονται, με ποινή το απαράδεκτο αυτών, από γραμμάτιο καταβολής παραβόλου επτακοσίων πενήντα (750) ευρώ. Ως προς την απόδοση του παραβόλου εφαρμόζονται οι παράγραφοι 9, 10 και 11 του άρθρου 277 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του π.δ. 18/1989. Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσεται το Δημόσιο³⁴.

3. Τα υπέρ του Δημοσίου Τέλη χαρτοσήμου στα δικόγραφα και τα προσαγόμενα έγγραφα, καθώς και τα υπέρ του Ταμείου Συντάξεων Νομικών, του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων και του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών Τέλη, για την εγγραφή

³³ Η παρ. 7 προστέθηκε με την παρ.2 άρθρου 233 Ν.4072/2012 (ΦΕΚ Α 86/11.4.2012)

³⁴ Η παρ.2 αντικαταστάθηκε με το άρθρα 39 και 45 Ν.4446/2016 (ΦΕΚ Α 240/22.12.2016).

στο πινάκιο, την παράσταση δικηγόρου, την κατάθεση δικογράφων ή υπομνημάτων και την εν γένει συζήτηση των υποθέσεων ορίζονται για τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ίσα προς τα της διαδικασίας ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

4. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας επί των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων απολαύει ατέλειας, ως εάν είναι αυτό το Δημόσιο, για κάθε ένδικο βοήθημα που ασκείται από αυτόν, κατά τον παρόντα νόμο, καθώς και την επί αυτού, εν γένει, διαδικασία.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Έκταση εφαρμογής του νόμου

Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού, που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, που πραγματοποιούνται ή λαμβάνονται έξω από αυτή ή σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, που δεν έχουν εγκατάσταση σε αυτή. Το ίδιο ισχύει και για την Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης που εκδηλώνεται στη χώρα.

Άρθρο 47

Δημοσίευση αποφάσεων

Οι κοινές αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών και οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με κανονιστικό περιεχόμενο, καθώς και οι αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτώνται στο διαδίκτυο σύμφωνα με το ν. 3861/2010 (Α` 112).

Άρθρο 48

Εφαρμογή διατάξεων περί κλητεύσεων και επιδόσεων

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, για όλες τις κλητεύσεις ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, καθώς και για όλες τις επιδόσεις αποφάσεων και εισηγήσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις περί επιδόσεων των άρθρων 47 μέχρι 57 του Κ.Δ.Δ..

2. Σε περίπτωση αναβολής ή διακοπής της συζήτησης για άλλη μέρα και ώρα, η γνωστοποίηση της ημερομηνίας της μετά την αναβολή ή τη διακοπή συζήτησης στους διαδίκους που δεν παρίστανται, μπορεί να γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο.

3. Η επίδοση των υπολοίπων εγγράφων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι επιστολές συλλογής στοιχείων του άρθρου 38, μπορεί να γίνεται με συστημένη επιστολή.

Άρθρο 49

Είσπραξη προστίμων

Τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου βεβαιώνονται ως δημόσια έσοδα και εισπράττονται κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων από την εκάστοτε αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), η οποία οφείλει να ενημερώσει άμεσα την Επιτροπή Ανταγωνισμού περί της είσπραξης ή μη του κάθε προστίμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 50

Μεταβατικές διατάξεις

1. Από τη θέση σε ισχύ του συστήματος μοριοδότησης που προβλέπεται στην περίπτωση ιε' της παραγράφου 2 του άρθρου 14 και μέσα σε προθεσμία εννέα μηνών, η Επιτροπή προχωρά στην κατάταξη των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον της.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και μέσα σε προθεσμία δώδεκα μηνών η Επιτροπή προβαίνει σε εκκαθάριση των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον της και υπάγονται στη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 37.

3. Τα υπηρετούντα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα οποία είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, παραμένουν στη θέση τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους. Τα λοιπά μέλη παραμένουν στη θέση τους μέχρι το διορισμό Αντιπροέδρου και νέων μελών κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οπότε και λήγει αυτοδικαίως η θητεία τους. Τα εν λόγω μέλη μπορούν να επιλεγούν εκ νέου, χωρίς η τρέχουσα θητεία τους να λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 12. Η Επιτροπή με την υφιστάμενη σύνθεση της συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντα της μέχρι το διορισμό κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου του Αντιπροέδρου και των νέων μελών, οι δε Εισηγητές εξακολουθούν να διατηρούν το δικαίωμα ψήφου.

4. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται μέχρι την 1η Ιουλίου 2012, διατίθεται ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού ποσοστό έως 80% του συσσωρευμένου πλεονάσματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα διαθέσιμα της 31ης Δεκεμβρίου 2011. Για τον υπολογισμό του πλεονάσματος δε συνυπολογίζεται το ποσό που έχει καταχωρισθεί στον κωδικό του προϋπολογισμού της Επιτροπής για την αγορά κτιρίου³⁵.

5. Κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου:

α) Εισάγονται προς συζήτηση χωρίς να απαιτείται η σύνταξη νέας εισήγησης, οι εκκρεμείς ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού υποθέσεις για τις οποίες έχει οριστεί δικάσιμος και κοινοποιηθεί η εισήγηση στα μέρη.

β) Οι προθεσμίες για την έκδοση απόφασης κατά το άρθρο 8 δεν καταλαμβάνουν τις συγκεντρώσεις που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή.

³⁵ Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρου 233 Ν.4072/2012 (ΦΕΚ Α 86/11.4.2012).

6. Η παραγραφή του άρθρου 42 καταλαμβάνει και τις παραβάσεις που έχουν τελεστεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας ή αυτεπάγγελτης έρευνας ή αιτήματος έρευνας του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

7. Οι αποσπασμένοι στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού υπάλληλοι, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παραμένουν στη θέση τους μέχρι τη λήξη της απόσπασης τους, εφόσον κατά την κρίση της Ολομέλειας δεν συντρέξει στο πρόσωπο τους λόγος διακοπής της απόσπασης. Οι ανωτέρω υπάλληλοι ύστερα από αίτηση τους και γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να μεταταχθούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, σε, αντίστοιχες με τα προσόντα τους, κενές οργανικές θέσεις στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει την εξέλιξη τυχόν εκκρεμουσών διαδικασιών επί αιτήσεων μετάταξης που έχουν υποβληθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του ν. 3784/2009 και οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

8. Μέχρι τον ορισμό προϊσταμένου του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης κατά τη διάταξη του άρθρου 20 του παρόντος, χρέη προϊσταμένου εξακολουθεί να ασκεί ο Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

9. Η ανώτατη ετήσια αμοιβή των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ που αναφέρεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 20, ισχύει μετά τη στελέχωση του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης³⁶.

Άρθρο 51

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 703/1977 (Α' 278), καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου.

Άρθρο 52

Ρύθμιση θεμάτων Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς

1. Το άρθρο 2 του ν. 3728/2008 (Α 258) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Αποστολή

Αποστολή της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς είναι η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς προς όφελος των επιχειρήσεων και των καταναλωτών και ιδίως η μελέτη του επιπέδου και του τρόπου διαμόρφωσης τιμών των προϊόντων και υπηρεσιών, η διενέργεια πάσης φύσεως ελέγχων, ερευνών και τιμοληψιών σε κάθε στάδιο παραγωγής και εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών, η ανάπτυξη του εμπορίου, η άρση περιορισμών και εξάλειψη καταχρηστικών πρακτικών σε όλα τα στάδια της παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και η παρακολούθηση των συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν στην αγορά. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς μπορεί να συνεργάζεται με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και αρχές.»

---

³⁶ Η παρ.9 προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 104 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

2. Το άρθρο 7 του ν. 3728/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Διάρθρωση

1. Η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς διαρθρώνεται ως εξής:

α) Γραφείο Ειδικού Γραμματέα, β) Διεύθυνση Ανάλυσης Συνθηκών Αγοράς και Ανταγωνιστικότητας, γ) Διεύθυνση Ελέγχων, δ) Διεύθυνση Έρευνας Τιμών και Κόστους, ε) Διεύθυνση Παρατηρητηρίου Τιμών και Τιμοληψιών, στ) Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης. Η έναρξη λειτουργίας του Αυτοτελούς Γραφείου Νομικής Υποστήριξης διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται η διάρθρωση των Διευθύνσεων της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς σε Τμήματα και οι επί μέρους αρμοδιότητες αυτών. Με το ίδιο διάταγμα μπορούν να τροποποιούνται οι Διευθύνσεις, τα Τμήματα και οι αρμοδιότητες αυτών σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 2503/1997 (Α' 107) και να δημιουργούνται οργανικές αποκεντρωμένες μονάδες, σε επίπεδο Διεύθυνσης ή Τμήματος, οι οποίες ασκούν τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Εποπτείας, με διοικητική υπαγωγή στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, μπορεί να ανακαθορίζεται η κατά τόπον και η καθ' ύλην αρμοδιότητα των πιο πάνω αποκεντρωμένων μονάδων.

3. Η στελέχωση των αποκεντρωμένων υπηρεσιών της προηγούμενης παραγράφου γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος νόμου. Η μετάθεση, μετακίνηση, απόσπαση ή μετάταξη των υπαλλήλων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας προς τις αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες και αντίστροφα διενεργείται μόνο κατόπιν αίτησης τους.»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3728/2008 (Α' 258) προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Το Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς στελεχώνεται από δικηγόρους με έμμισθη εντολή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύνανται να μετατάσσονται ή να αποσπώνται δικηγόροι με έμμισθη εντολή από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, καθώς και από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο ν. 1892/1990, έπειτα από αίτημα των ενδιαφερόμενων και κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων»

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ίδιου ως άνω νόμου, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απόσπαση στις περιπτώσεις α', β' και δ' είναι τριετής.»

5. Η ενδικοφανής προσφυγή που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3668/2008 (Α' 115) κατά της απόφασης επιβολής διοικητικού προστίμου που επιβάλλεται βάσει των άρθρων 1 και 2 του πιο πάνω νόμου, για παραβάσεις που διαπιστώνονται στην Περιφέρεια Αττικής (πρώην Περιφέρεια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών - Πειραιά), ασκείται ενώπιον του οικείου Περιφερειάρχη.

6. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 3668/2008 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Ο Περιφερειάρχης αποφαινεται επί της προσφυγής με έγγραφη πράξη του, η οποία εκδίδεται εντός είκοσι εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής.

3. Η παραπάνω πράξη του Περιφερειάρχη υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της.»

7. Η ένσταση που προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 7 του ν. 2323/1995 (Α' 145) κατά των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις της ίδιας παραγράφου, για παραβάσεις που τελούνται στην Περιφέρεια Αττικής (πρώην Περιφέρεια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών - Πειραιά), ασκείται ενώπιον του οικείου Περιφερειάρχη.

8. Στο αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς μεταφέρεται η τήρηση και διαχείριση του Μητρώου Κυρώσεων Αγορανομικού Κώδικα που προβλέπεται από το άρθρο 13 του ν. 3668/2008 (Α' 115) και η παρακολούθηση των προστίμων που επιβάλλονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του άρθρου 9 του ίδιου νόμου.

9. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων του άρθρου 24 του ν. 2941/2001 (Α' 201) «Πωλήσεις κάτω του κόστους», ανατίθεται στη Διεύθυνση Ελέγχων της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς. Από την έναρξη λειτουργίας του Αυτοτελούς Γραφείου Νομικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς, η Επιτροπή Ανταγωνισμού παύει να είναι αρμόδια για την έκδοση της εισήγησης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του πιο πάνω άρθρου και η αρμοδιότητα αυτή περιέρχεται στο παραπάνω Αυτοτελές Γραφείο. Το Τμήμα Μητρώου που προβλέπεται από τις διατάξεις του ίδιου άρθρου καταργείται.

10. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 3, η παράγραφος 1 του άρθρου 12 και το άρθρο 20 του ν. 3728/2008. Με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 9, 10 και 11 του ν. 3728/2008.

Άρθρο 53

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3059/2002 «Σύσταση Νομικού Προσώπου με την επωνυμία «Ελληνικό Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας» (Α' 241)»

1. Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας», που ιδρύθηκε με το ν. 3059/2002 (Α' 241), μετονομάζεται σε «Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα». Οπου στις διατάξεις του ν. 3059/2002 ή άλλου νομοθετήματος αναφέρεται η επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας» νοείται η επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η συλλογή και επεξεργασία ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων για τα θέματα που σχετίζονται με την πρόοδο της Ελλάδας σε θέματα κοινωνίας της πληροφορίας και ψηφιακής σύγκλισης στους τομείς των τεχνολογιών πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και σε άλλους τομείς, η εξέλιξη των οποίων διέπεται από τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η διάχυση βέλτιστων πρακτικών και η συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς και έργα, που σχετίζονται με τους παραπάνω τομείς, καθώς και η κατάρτιση σχετικών μελετών και προτάσεων προς την πολιτεία και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο. Στο πλαίσιο αυτό, το Παρατηρητήριο συνεργάζεται με τους φορείς διαχείρισης, παρακολούθησης και εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» και των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), που προβλέπονται από τον. 3614/2007 (Α' 267), καθώς και με άλλους φορείς με ανάλογους σκοπούς και επίσης συμμετέχει σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρίας.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τον πιο πάνω σκοπό το Ελληνικό Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα προβαίνει:

α. Σε συστηματική έρευνα των εξελίξεων και προοπτικών της κοινωνίας της πληροφορίας, της ψηφιακής σύγκλισης, άλλων σημαντικών εθνικών στρατηγικών, η υλοποίηση των οποίων

βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της διείσδυσης των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε όλους τους τομείς στην Ελλάδα, σε τακτική απογραφή, συγκριτική ανάλυση, μελέτη και δημοσιοποίηση των σχετικών στατιστικών στοιχείων, τάσεων και δεικτών

β. Σε επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη υπουργείων, αρχών, οργανισμών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 «Για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα, καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α` 65), καθώς και άλλων φορέων σε θέματα που αφορούν τις εξελίξεις στην κοινωνία της πληροφορίας, στην ψηφιακή σύγκλιση και σε άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών

γ. Στη δημιουργία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή βιβλιοθήκης, καθώς και στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη τράπεζας πληροφοριών με βάσεις δεδομένων για τις δράσεις και τα έργα, ιδιαίτερα αυτών που συγχρηματοδοτούνται από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, τα στατιστικά στοιχεία και τους δείκτες, τις εξελίξεις στο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, τη νομολογία και τη βιβλιογραφία, τους φορείς, τα ιδρύματα, τους οργανισμούς και τους παράγοντες, που αφορούν την κοινωνία της πληροφορίας και την ψηφιακή σύγκλιση στην Ελλάδα, καθώς και άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών

δ. Στη μεταφορά διεθνούς τεχνογνωσίας αιχμής, στη διάδοση βέλτιστων μεθόδων και πρακτικών, στην υποβοήθηση ανταλλαγής εμπειριών, τεχνογνωσίας και πληροφόρησης μεταξύ φορέων από την Ελλάδα και το εξωτερικό σε θέματα και πολιτικές σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας, την ψηφιακή σύγκλιση και άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών

ε. Στην καταγραφή και περιοδική επισκόπηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και της ευαισθητοποίησης σε θέματα που σχετίζονται με την πορεία προς την κοινωνία της πληροφορίας, την ψηφιακή σύγκλιση, καθώς και άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών και στην έκδοση εντύπων και άλλων συναφών μέσων προβολής και ενημέρωσης του κοινού στο πλαίσιο των σκοπών του.

στ. Στη διοργάνωση και συμμετοχή σε σεμινάρια, ημερίδες, άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις, εθνικές και διεθνείς εκθέσεις με αντικείμενο συναφές προς τους σκοπούς του. Επίσης, μπορεί να αναθέτει σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, τη διενέργεια περιοδικών ερευνών και μελετών, τη διεξαγωγή προγραμμάτων διάχυσης των δράσεων και ενημέρωσης σε θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας, της ψηφιακής σύγκλισης και άλλων σημαντικών εθνικών στρατηγικών, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την έκδοση ετήσιων και περιοδικών οδηγιών.

ζ. Στην εκπόνηση μελετών και ερευνών που αφορούν την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική και άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό τη συλλογή στοιχείων, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την υποβολή προτάσεων περαιτέρω βελτιώσεων.

η. Στην παρακολούθηση της υλοποίησης μελετών και ερευνών ή και της διαχείρισης δράσεων και έργων του επιχειρησιακού προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» και των λοιπών επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. του Δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα,

όπως αυτός καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή και από εθνικούς πόρους, και διεθνών προγραμμάτων, ή και έργων που εκτελούνται με αυτοχρηματοδότηση ή και άλλων ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, όταν τα έργα και προγράμματα αυτά αφορούν σε θέματα κοινωνίας της πληροφορίας, ψηφιακής σύγκλισης στους τομείς των τεχνολογιών πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών και σε άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται σε τεχνολογίες πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

4. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται με απόφαση του οργάνου αυτού. Ως γραμματέας ορίζεται υπάλληλος του Παρατηρητηρίου ή του Δημόσιου ή και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982.»

5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προσλαμβάνει Γενικό Διευθυντή με σύμβαση ορισμένου χρόνου, διάρκειας τεσσάρων ετών, η οποία μπορεί να ανανεώνεται, μόνο ύστερα από αντικειμενική αξιολόγηση της απόδοσης του.»

6. Η παράγραφος 8 του άρθρου 2 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Η πρόσληψη του προσωπικού γίνεται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2190/1994 (Α' 28), οι οποίες μπορεί να ανανεώνονται, ύστερα από αντικειμενική αξιολόγηση της απόδοσης τους και μόνο σε περιπτώσεις ειδικών από τη φύση και το είδος της εργασίας τους κατηγοριών προσωπικού, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του Εσωτερικού Κανονισμού του Νομικού Προσώπου με την επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας», που κυρώθηκε με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 169), όπως διευθυντικά στελέχη, προσωπικό που προσλαμβάνεται στο πλαίσιο συγκεκριμένου ερευνητικού ή οιουδήποτε επιδοτούμενου ή χρηματοδοτούμενου προγράμματος, προσωπικό που προσλαμβάνεται για την πραγματοποίηση έργου σχετικού με την εκπλήρωση υποχρεώσεων που απορρέουν από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς.»

7. Στο άρθρο 2 του ν. 3059/2002 προστίθεται παράγραφος 11, ως εξής:

«11. Η χρονική διάρκεια των συμβάσεων του προσωπικού, οι οποίες έχουν συναφθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 παράγραφος 8 του παρόντος και των άρθρων 4 και 5 του Εσωτερικού Κανονισμού του Νομικού Προσώπου με την επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας», που κυρώθηκε με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 169) και οι οποίες λήγουν μέχρι την 30.4.2011, παρατείνεται για χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών.»

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν. 3059/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Πόροι του Παρατηρητηρίου για την Ψηφιακή Ελλάδα είναι επιχορηγήσεις από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» του ΕΣΠΑ, από τα Τομεακά, Περιφερειακά Επιχειρησιακά προγράμματα και από Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας του ΕΣΠΑ, από προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από άλλα διεθνή προγράμματα, από ετήσια

επιχορήγηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και από άλλες πηγές όπως επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, χορηγίες, από την εκμετάλλευση της περιουσίας του και από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.»

Άρθρο 54

Παράταση προθεσμίας υποβολής επενδυτικών σχεδίων

Αιτήσεις για την υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 3908/2011 των επενδυτικών σχεδίων του άρθρου 6 αυτού, υποβάλλονται, ειδικά για την πρώτη εξαμηνιαία περίοδο του έτους 2011, και το μήνα Μάιο, πέραν του μηνός Απριλίου που ορίζεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 του ίδιου νόμου.

Άρθρο 55

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Απριλίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 18 Απριλίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ